Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (aštuntoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gegužės 20 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Europos pašarinių fosfatų rinka — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio pažeidimas — Pardavimo kvotų nustatymas, kainų ir pardavimo sąlygų koordinavimas bei keitimasis slapta komercine informacija — Ieškovių atsisakymas tęsti susitarimo procedūrą — Baudos — Pareiga motyvuoti — Pažeidimo sunkumas ir trukmė — Bendradarbiavimas — Tikėtinų baudų ribų, nurodytų per susitarimo procedūrą, nesilaikymas“

Byloje T-456/10

Timab Industries, įsteigta Dinare (Prancūzija),

Cie financière et de participations Roullier (CFPR), įsteigta Sen Malo (Prancūzija),

atstovaujamos advokatų N. Lenoir ir M. Truffier,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą C. Giolito, B. Mongin ir F. Ronkes Agerbeek,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2010 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimą C (2010) 5001 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (Byla COMP/38866 – Pašariniai fosfatai) ir subsidiariai – prašymo sumažinti ieškovėms minėtu sprendimu paskirtos baudos dydį

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas D. Gratsias, teisėjai O. Czúcz, A. Popescu, M. Kancheva ir C. Wetter (pranešėjas),

posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. liepos 11 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 2010 m. liepos 20 d. Sprendimu C (2010) 5001 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/38866 – Pašariniai fosfatai; toliau – ginčijamas sprendimas) Europos Komisija konstatavo, kad ieškovės *Timab Industries* (toliau – *Timab*) ir *Cie financière et de participations Roullier (CFPR)* (toliau – CFPR) pažeidė SESV 101 straipsnį, o nuo 1994 m. sausio 1 d. EEE susitarimo 53 straipsnį, nes nuo 1993 m. rugsėjo 16 d. iki 2004 m. vasario 10 d. dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą – pasidalijo didelę Europos pašarinių fosfatų (toliau – PF) rinkos dalį, pardavimo kvotas ir klientus, taip pat koordinavo kainas, o prireikus – ir pardavimo sąlygas (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis).

2 Kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 17 konstatuojamoje dalyje, *Timab* yra „*Roullier* grupės“, kurioje (CFPR) yra kontroliuojančioji bendrovė, dukterinė bendrovė. *Timab* gamina ir prekiauja įvairiais chemijos produktais, t. y. PF.

3 2003 m. lapkričio 28 d. *Kemira* grupė paprašė, kad jai būtų taikomas Komisijos pranešimas dėl baudų neskyrimo arba sumažinimo kartelių atvejais (OL C 45, 2002, p. 3, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo). Prašymas pateiktas dėl 1989–2003 m. laikotarpio (ginčijamo sprendimo 33 konstatuojamoji dalis).

4 2004 m. vasario 10 ir 11 d. Komisija atliko tam tikrų Prancūzijos ir Belgijos įmonių, vykdančių veiklą PF srityje, patikrinimus. *Timab* buvo tarp įmonių, kuriose buvo atlikti šie patikrinimai (ginčijamo sprendimo 35 konstatuojamoji dalis).

5 2004 m. vasario 18 d. *Tessenderlo Chemie NV* pateikė prašymą, kad jai būtų taikomas pranešimas dėl bendradarbiavimo, apimantis visą pažeidimo laikotarpį (1969–2004 m.) (ginčijamo sprendimo 36 konstatuojamoji dalis).

6 2007 m. kovo 27 d. *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química SA* ir jos patronuojančioji bendrovė *José de Mello SGPS SA* pateikė prašymą, kad joms būtų taikomas pranešimas dėl bendradarbiavimo (ginčijamo sprendimo 37 konstatuojamoji dalis).

7 2008 m. spalio 14 d. ieškovės taip pat pateikė prašymą, kad joms būtų taikomas pranešimas dėl bendradarbiavimo, o 2009 m. spalio 28 d. šį prašymą papildė (ginčijamo sprendimo 39 konstatuojamoji dalis).

8 2009 m. vasario 19 d. raštais Komisija informavo kartelio dalyves, tarp kurių buvo *Timab*, apie sprendimą pradėti procedūrą siekiant priimti sprendimą pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) III skyrių ir nustatė dviejų savaičių terminą raštu atsakyti, ar jos pasirengusios dalyvauti diskusijose dėl susitarimo, kaip tai suprantama pagal 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [EB] 81 ir 82 straipsnius tvarkos (OL L 123, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 10a straipsnį (ginčijamo sprendimo 40 konstatuojamoji dalis).

9 Susitarimas buvo rengiamas keliuose dvišaliuose posėdžiuose tarp Komisijos ir atitinkamų įmonių, per kuriuos buvo pateikta kaltinimų esmė ir su jais susiję įrodymai. Po šių susitikimų Komisija nustatė tikėtinų baudų ribas (minimalų ir maksimalų dydžius). Per posėdį, įvykusį 2009 m. rugsėjo 16 d., *Timab* buvo pranešta apie skaičiavimus jos atžvilgiu.

10 Vėliau Komisija nustatė atitinkamoms bendrovėms terminą oficialiems pasiūlymams dėl susitarimo pateikti remiantis Reglamento Nr. 773/2004 10a straipsnio 2 dalimi. Visos kartelio dalyvės pateikė savo susitarimo pasiūlymus per joms nustatytą terminą, išskyrus ieškoves, šios nusprendė pasitraukti iš susitarimo procedūros (ginčijamo sprendimo 43 konstatuojamoji dalis).

11 2009 m. lapkričio 23 d. Komisija priėmė šešis pranešimus apie kaltinimus, skirtus, pirma, ieškovėms ir, antra, kiekvienai kartelio dalyvei, sutinkančiai su susitarimu. Visos dalyvės, kurioms buvo išsiųsti pranešimai apie kaltinimus, išskyrus ieškoves, atsakė, kad pranešimas apie kaltinimus atitinka jų pasiūlymų turinį, todėl jų įsipareigojimai tęsti susitarimo procedūrą nebuvo ginčyti (ginčijamo sprendimo 44 ir 45 konstatuojamosios dalys).

12 Ieškovėms buvo leista susipažinti su bylos medžiaga, jos atsakė į pranešimą apie kaltinimus 2010 m. vasario 2 d. ir dalyvavo apklausoje, kuri įvyko 2010 m. vasario 24 d. (ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamoji dalis).

13 2010 m. liepos 20 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Minėtas sprendimas buvo skirtas ieškovėms.

14 Tą pačią dieną Komisija priėmė Sprendimą C (2010) 5004 *final*, susijusį su ta pačia byla (toliau – atskiras sprendimas); jis buvo skirtas šalims, sutikusioms dalyvauti susitarimo procedūroje ir pateikusioms susitarimo pasiūlymą, t. y. *Kemira* grupei (*Yara Phosphates Oy*, *Yara Suomi Oy* ir *Kemira Oy*), *Tessenderlo Chemie*, *Ercros* grupei (*Ercros SA* ir *Ercros Industriel SA*), FMC grupei (*FMC Foret SA*, *FMC Netherlands BV* ir *FMC Corporation*) ir *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química*, taip pat jos patronuojančiajai bendrovei *José de Mello SGPS*.

15 Iš esmės iš ginčijamo sprendimo matyti, kad pagrindiniai PF Europos gamintojai susitarė pasidalyti didelę dalį Europos PF rinkos, paskirstant pardavimo kvotas pagal regionus ir klientus. Be to, jie koordinavo kainą ir, jei buvo būtina, pardavimo sąlygas. Pradiniu susitarimu, pasirašytu 1969 m. kovo 19 d. tarp penkių pagrindinių PF gamintojų tuo metu, buvo siekiama išspręsti pajėgumų perviršio Europos rinkoje problemą. Susitarime taip pat numatyta kasmet persvarstyti pardavimo kvotas. Todėl buvo numatytas priežiūros mechanizmas siekiant kontroliuoti susitarimą rinkoje ir spręsti ginčus esant dideliems nukrypimams nuo sutartų kvotų taikant kompensacijų sistemą. Kartelio susitarimai buvo pavadinti CEPA (Pašarinių fosfatų tyrimo centras). Siekiant užtikrinti kartelio veikimą ir tęstinumą, remiantis šiuo susitarimu buvo sudaryti specialūs papildomi susitarimai ir kiti regioniniai susitarimai. Prancūzijos gamintojų dalyvavimas CEPA buvo patvirtintas nuo 1970 m. Nuo 1978 m. kartelio dalyviai reagavo į kritinę rinkos situaciją, sudarydami tris susitarimus. 1991–1992 m. kartelio dalyvės nusprendė grįžti prie vieningos struktūros (*Super CEPA*), apimančios penkias Centrinės Europos šalis (Vokietiją, Austriją, Belgiją, Nyderlandus ir Šveicariją), Daniją, Suomiją, Vengriją, Airiją, Norvegiją, Lenkiją, Jungtinę Karalystę ir Švediją. Diskusijos vyko dviem lygiais: „centriniai posėdžiai“ ar posėdžiai „Europos lygiu“, per kuriuos buvo priimti bendros politikos sprendimai, ir „ekspertų posėdžiai“, per kuriuos išsamesnės diskusijos nacionaliniu ar regioniniu lygiu buvo pradėtos kartelio dalyvių, veikiančių šiose šalyse ar šiame konkrečiame regione. Ši vientisa struktūra jungė ūkio subjektus Prancūzijoje, kur nacionaliniu lygiu egzistavo slaptas mechanizmas.

16 Konkrečiau kalbant apie ieškoves, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad *Timab*, be dalyvavimo kartelio epizode, apimančiame Prancūzijos rinką, buvo įtraukta į regioninę veiklą *Super CEPA*, kai pradėjo eksportuoti didelį kiekį iš Prancūzijos. 1993 m. rugsėjo mėn. ji pradėjo laikytis *Super CEPA* susitarimų. Be *Super CEPA* posėdžių, ji dalyvavo posėdžiuose, susijusiuose su Prancūzija ir su Ispanija (ginčijamo sprendimo 123, 131, 138 ir 143 konstatuojamosios dalys).

17 Nustatydama kiekvienai įmonei baudos dydį, Komisija rėmėsi pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairėmis (OL C 210, 2006, p. 2, toliau – 2006 m. gairės).

18 Visų pirma Komisija apibrėžė atitinkamų pardavimų vertę kaip atitinkančią PF pardavimus, realizuotus įmonės su pažeidimu susijusių Europos Sąjungos valstybių narių ir EEE susitarimo šalių teritorijoje. Užuot naudojusi pardavimų, realizuotų įmonės per visus paskutinius jos dalyvavimo darant pažeidimą metus, vertę, kaip tai numatyta 2006 m. gairių 13 punkte, Komisija šiuo atveju laikė labiau priimtina naudoti realius pardavimus, kuriuos realizavo įmonės dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpiu, be kita ko, atsižvelgdama į išskirtinai ilgą kartelio trukmę, jo geografinę apimtį, į tai, kad kai kurios su nagrinėjamais veiksmais susijusios teritorijos buvo priskirtos prie Sąjungos jurisdikcijos ir joms taikomos SESV 101 straipsnio bei EEE susitarimo 53 straipsnio nuostatos tik nuo susijusių šalių įstojimo į Sąjungą ar EEE, ir į tai, kad šalių pardavimai skiriasi atskirais jų dalyvavimo kartelyje metais (ginčijamo sprendimo 321 konstatuojamoji dalis).

19 Antra, Komisija pažymėjo, kad atsižvelgiant į padaryto pažeidimo sunkumą reikia nustatyti 17 % nagrinėjamų produktų pardavimų vertės procentinę dalį, į kurią turi būti atsižvelgta apskaičiuojant bazinį baudos dydį, ir tai taikoma visoms kartelio dalyvėms (ginčijamo sprendimo 324–328 konstatuojamosios dalys).

20 Trečia, įmonėms, neturinčioms duomenų apie realius pardavimus ankstesniais metais konkrečioje šalyje ir joms pritarus, atitinkamų pardavimų vertė buvo taikyta padauginant pardavimus, realizuotus per visus paskutinius pažeidimo metus, iš nagrinėjamos įmonės dalyvavimo trukmės remiantis 2006 m. gairių 24 punkto nuostatomis (ginčijamo sprendimo 321 ir 331 konstatuojamosios dalys).

21 Ketvirta, Komisija padarė išvadą, kad šios bylos aplinkybės leidžia bazinę baudą padidinti suma, sudarančia 17 % vidutinės reikšmingų pardavimų vertės, kad būtų užtikrintas atgrasomasis poveikis pagal 2006 m. gairių 25 punktą, ir tai taikoma visoms kartelio dalyvėms (ginčijamo sprendimo 332–335 konstatuojamosios dalys).

22 Penkta, Komisija nenustatė sunkinančių ar lengvinančių aplinkybių nė dėl vienos kartelio dalyvės (ginčijamo sprendimo 337–347 konstatuojamosios dalys).

23 Šešta, taikydama 10 % apyvartos ribą baudoms, paskirtoms pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, Komisija sumažino bazinės baudos dydį kai kurioms dalyvėms. Kadangi ieškovių bazinės baudos dydis neviršijo 10 % apyvartos 2009 m., Komisija jo nepakeitė.

24 Septinta, kalbant apie pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymą, pažymėtina, jog Komisija nusprendė, kad *Kemira* ir *Yara Phosphates Oy* bei *Yara Suomi Oy* (dvi pastarosios, kaip ir *Kemira*, yra tos pačios įmonės dalis) reikia taikyti 100 % sumažintą baudą remiantis minėto pranešimo 8 dalies a punktu (ginčijamo sprendimo 349–350 konstatuojamosios dalys). Komisija, remdamasi pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalimi, taip pat taikė 50 % sumažintą baudą *Tessenderlo Chemie* už laikotarpį po 1989 m. kovo 31 d. ir laikė, kad šiai bendrovei neturi būti skirta bauda laikotarpiu nuo 1969 m. kovo 19 d. iki 1989 m. kovo 31 d. (ginčijamo sprendimo 353 konstatuojamoji dalis). 25 % sumažinta bauda buvo pritaikyta *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química* ir jos patronuojančiajai bendrovei *José de Mello SGPS* (ginčijamo sprendimo 355 konstatuojamoji dalis). Galiausiai Komisija ieškovėms taikė 5 % baudos dydžio sumažinimą (ginčijamo sprendimo 359 konstatuojamoji dalis).

25 Aštunta, netaikant Komisijos pranešimo dėl susitarimo procedūros tvarkos siekiant priimti sprendimus pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsnius kartelių bylose (OL C 167, 2008, p. 1; toliau – pranešimas dėl susitarimo), ieškovėms nebuvo taikytas sumažinimas dėl dalyvavimo susitarimo procedūroje. Atskiru sprendimu Komisija minėto sprendimo adresatėms kompensavo už susitarimą, 10 % sumažindama joms skirtinos baudos dydį (ginčijamo sprendimo 361 ir 362 konstatuojamosios dalys).

26 Devinta, ieškovių prašymas dėl baudos sumažinimo dėl negalėjimo sumokėti baudos (2006 m. gairių 35 punktas) buvo atmestas, o [*konfidencialu*] prašymas iš dalies patenkintas (ginčijamo sprendimo 372–375 konstatuojamosios dalys).

27 Kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 1 punkte, Komisija ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje konstatavo, kad ieškovės pažeidė SESV 101 straipsnį, o nuo 1994 m. sausio 1 d. – EEE susitarimo 53 straipsnį, nes nuo 1993 m. rugsėjo 16 d. iki 2004 m. vasario 10 d. dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą, apimantį didesnę Sąjungos valstybių narių ir EEE susitarimo šalių teritorijos dalį, siekiant pasidalyti PF Europos rinką, paskirstyti pardavimo kvotas ir klientus kartelio dalyvėms bei koordinuoti pardavimo kainą, o prireikus – ir sąlygas.

28 Pagal ginčijamo sprendimo 2 straipsnį Komisija skyrė solidariai *Timab* ir CFPR 59 850 000 eurų baudą.

Procesas ir šalių reikalavimai

29 2010 m. spalio 1 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovės pareiškė šį ieškinį.

30 2010 m. lapkričio 5 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautu raštu ieškovės paprašė Bendrojo Teismo imtis proceso organizavimo priemonės – įpareigoti Komisiją pateikti jam keturias dokumentų grupes, susijusias su ginčijamu sprendimu ar atskiru sprendimu, pagrindžiančias kai kuriuos jų motyvus.

31 2011 m. sausio 6 d. Komisija pateikė atsiliepimą į ieškinį.

32 Taikydamas 2011 m. vasario 1 d. proceso organizavimo priemonę, Bendrasis Teismas, remdamasis savo Procedūros reglamento 64 straipsniu, paprašė Komisijos pateikti ieškovių prašomus dokumentus.

33 Taikant 2011 m. kovo 16 d. tyrimo priemonę, Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 65 straipsnio b punktu ir 66 straipsnio 1 dalimi ir taikydamas šio reglamento 67 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, įpareigojo Komisiją pateikti dokumentus, kurių ji nepateikė pagal 32 punkte nurodytą proceso organizavimo priemonę. Komisija šią tyrimo priemonę įvykdė per nustatytą terminą.

34 Taikydamas 2011 m. birželio 28 d. proceso organizavimo priemonę Bendrasis Teismas paprašė Komisijos pateikti kai kuriuos paaiškinimus dėl 33 punkte nurodytų dokumentų ir leido jai išklausyti suinteresuotąsias įmones dėl galimo duomenų, susijusių su jomis ir esančių nagrinėjamuose dokumentuose, konfidencialumo.

35 Vėliau tam tikri dokumentai buvo pateikti ieškovėms, patikslinus, kad jie negali būti naudojami kitais tikslais nei tie, dėl kurių buvo pateikti, todėl minėti dokumentai ir juose nurodyti skaičiai negali būti viešinami. Dalis Komisijos pateiktų dokumentų buvo išimti iš bylos medžiagos ir grąžinti.

36 Dublikas Bendrojo Teismo kanceliarijoje buvo gautas 2012 m. kovo 22 d. Tripliką ji gavo 2012 m. birželio 21 d.

37 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (aštuntoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Procedūros reglamento 64 straipsnį, paprašė Komisijos pateikti tam tikrus dokumentus, taip pat uždavė klausimų, į kuriuos paprašė atsakyti raštu. Ji šiuos prašymus įvykdė per nustatytą terminą.

38 Prieš posėdį ieškovių atstovai, pasirašę konfidencialumo sutartį, turėjo galimybę Bendrojo Teismo kanceliarijoje susipažinti su atskiro sprendimo konfidencialios versijos dalimi – vienu iš dokumentų, kurių buvo prašoma taikant tyrimo priemonę.

39 2014 m. liepos 11 d. įvykusiame uždarame Bendrojo Teismo posėdyje buvo išklausytos šalių pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

40 Per posėdį ieškovės pareiškė atsisakančios savo ieškinio pagrindų dėl 2006 m. gairių negaliojimo atgal principo pažeidimo, dėl atsižvelgimo į pernelyg ilgą administracinę procedūrą kaip lengvinančią aplinkybę, vienodo požiūrio principo pažeidimą ir dėl pranešimo dėl bendradarbiavimo, kiek tai susiję su jų bendradarbiavimu, palyginti su *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química* bendradarbiavimu, ir, kiek tai susiję su pagrindu dėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio pažeidimo, dėl jų argumentų, pateiktų dublike, dėl 10 % sumažinimo taikymo pagal susitarimą ir minėto reglamento 23 straipsnyje numatytos 10 % ribos taikymo ryšio, ir tai buvo užfiksuota posėdžio protokole.

41 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— nepatenkinus šio reikalavimo, panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį tiek, kiek Komisija patvirtino, kad jos dalyvavo atliekant veiksmus, susijusius su pardavimo sąlygomis ir kompensavimo sistema,

— nepatenkinus ir šio reikalavimo, bet kuriuo atveju pakeisti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį ir iš esmės sumažinti joms solidariai skirtos baudos dydį

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

42 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

43 Grįsdamos ieškinį ieškovės nurodo kelis pagrindus, juos galima suskaidyti į tris grupes. Pirmoji pagrindų grupė susijusi su susitarimo procedūra, konkrečiai su tuo, kad ieškovės pasitraukė iš šios procedūros; antra pagrindų grupė susijusi su tam tikrais veiksmais, sudarančiais nagrinėjamą kartelį, t. y. kompensavimo mechanizmu ir pardavimo sąlygomis; galiausiai trečioji pagrindų grupė susijusi su tam tikrais baudos dydžio apskaičiavimo aspektais.

Dėl reikalavimo panaikinti ginčijamą sprendimą

Dėl susitarimo procedūros

44 Šioje ieškinio pagrindų grupėje ieškovės pateikia kelis argumentus dėl teisės į gynybą, teisės aktų, reglamentuojančių susitarimo procedūrą, teisėtų lūkesčių ir gero administravimo principų pažeidimo bei piktnaudžiavimo įgaliojimais.

45 Ieškovės kaltina Komisiją iš esmės tuo, kad įmonei, kuri pasitraukė iš susitarimo procedūros, skyrė didesnę nei maksimalią baudą, nei buvo numatyta per diskusijas dėl susitarimo.

46 Ieškovės nurodo kelis jų teisės į gynybą pažeidimus: pirmasis atsiranda dėl klaidingo Komisijos teisinių ir faktinių aplinkybių vertinimo, antrasis – iš teisės neduoti parodymų prieš save nepaisymo, o trečiasis susijęs su procesinio lygiateisiškumo pažeidimu.

47 Pirma, Komisija klaidingai aiškino jų prašymą neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo ir jų atsakymą į prašymą pateikti paaiškinimų.

48 Jos nesutinka su tuo, kad radikaliai pakeitė strategiją po to, kai sužinojo baudų ribas. Iš esmės jos tvirtina, kad tik taikė pranešimo dėl susitarimo 11 dalį (sutikti dalyvauti diskusijose siekiant susitarimo) ir 16 dalį (nuspręsti, atsižvelgiant į bylos medžiagą, ar sudaryti susitarimą, ar ne), nes negalėjo pripažinti Komisijos nurodyto pažeidimo. Be to, jų prašyme neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo buvo tik aprašomos faktinės aplinkybės, nevertinant, ar tai buvo vienas ir tas pats pažeidimas. Komisijos padarytą faktinių aplinkybių vertinimo klaidą, kuri jokiu būdu negali būti joms priskirta, lėmė nepakankama bylos medžiagos analizė atsižvelgiant į jai tenkančią pareigą kruopščiai ir nešališkai išnagrinėti jai pateikto atvejo aplinkybes. Kadangi tik kai kuriuose dokumentuose minimas *Timab* pavadinimas, kalbant apie faktines aplinkybes iki 1993 m. rugsėjo 16 d., galima daryti išvadą apie pastarosios nedalyvavimą CEPA posėdžiuose.

49 Antra, kalbant apie teisės neduoti parodymų prieš save pažeidimą, pažymėtina, kad ieškovės primena įmonių „teisę“, numatytą pranešimo dėl susitarimo 16 dalyje, „nuspręsti, žinant bylos medžiagą, ar sudaryti susitarimą, ar ne“. Ši įmonių galimybė, ieškovių teigimu, grindžiama teisės į gynybą ir teisės neduoti parodymų prieš save įgyvendinimu. Todėl baudimas už pasitraukimą iš susitarimo procedūros pažeidžia teisę neduoti parodymų prieš save, kuri išplaukia iš teisės į gynybą.

50 Trečia, dėl procesinio lygiateisiškumo principo ieškovės tvirtina, kad negalėjo numatyti, kad Komisija gerokai sutrumpins pažeidimo trukmę ir skirs kur kas didesnę baudą. Informacijos, susijusios su procedūra, asimetrija lėmė blogesnes sąlygas ieškovėms, todėl buvo akivaizdžiai pažeistas procesinio lygiateisiškumo principas ir jų teisė į gynybą.

51 Be to, ieškovės nurodo teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principų pažeidimą ir piktnaudžiavimą įgaliojimais.

52 Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo ieškovės mano, kad Komisija negalėjo priimti sprendimo, kuriuo sužlugdomi jų lūkesčiai, grindžiami konkrečiais patikinimais, kuriuos Komisija davė dėl sprendimo, kurį ketino priimti, turinio.

53 Dėl gero administravimo principo ieškovės pažymi, kad negalėjo numatyti Komisijos samprotavimo, pateikto ginčijamame sprendime, visų pirma atsižvelgiant į 2010 m. vasario 24 d. posėdį, po kurio buvo priimtas pranešimas apie kaltinimus, ir į 2010 m. birželio 7 d. posėdį. Per pastarąjį buvo nurodyta baudos sumažinimo galimybė dėl bendradarbiavimo, bet ne panaikinimas dėl lengvinančių aplinkybių ar *a fortiori* tokio panaikinimo priežastys.

54 Galiausiai nuspręsdama taikyti didesnę sankciją dėl kompromiso atsisakymo Komisija piktnaudžiavo įgaliojimais.

55 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

56 Reikia priminti, kad šiame ieškinyje ieškovės nurodo, jog buvo „nubaustos“ dėl to, kad pasitraukė iš susitarimo procedūros, didesne bauda nei ta, kurios turėjo teisę tikėtis. Jų gynyba dėl Komisijos nurodytų kaltinimų per įprastą administracinę procedūrą siekiama pripažinti atskirų pažeidimų buvimą, todėl ir pasinaudoti baudos sumažinimu. Be to, ieškovių teigimu, bauda jokiu būdu neturi būti didesnė už aukščiausią numatytą ribą (padidinta 10 %), apie kurią joms buvo pranešta siekiant sudaryti susitarimą.

57 Todėl jų kaltinimai iš esmės susiję su tuo, kad joms buvo skirta kur kas didesnė, nei iš pradžių numatyta, bauda. Nepaisant jų kritinių pastabų dėl susitarimo procedūros, jų kaltinimai dėl teisės į gynybą, procesinio lygiateisiškumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principų pažeidimo ir tariamo piktnaudžiavimo įgaliojimais iš esmės susiję su įprasta administracine procedūra, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas.

– Pirminės pastabos

58 Visų pirma Bendrasis Teismas mano esant naudinga prieš nagrinėjant kaltinimus, pateiktus šioje pirmoje ieškinio pagrindų grupėje, trumpai priminti, kas sudaro susitarimo procedūrą.

59 Susitarimo procedūra buvo įtvirtinta 2008 m. birželio 30 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 622/2008, iš dalies keičiančiame Reglamentą Nr. 773/2004 susitarimo procedūros tvarkos kartelių bylose atžvilgiu (OL L 171, p. 3). Ši procedūra buvo patikslinta pranešime dėl susitarimo.

60 Šios naujos procedūros tikslas – palengvinti ir paspartinti administracines procedūras bei sumažinti ieškinių Sąjungos teismui skaičių tam, kad Komisija galėtų išnagrinėti daugiau bylų su tais pačiais ištekliais.

61 Iš esmės pagal susitarimo procedūrą įmonės, kurios yra tiriamos, nes jų atžvilgiu pateikti jų kaltę patvirtinantys įrodymai, ir nusprendusios susitarti bei pripažinti savo dalyvavimą darant pažeidimą atsisako tam tikromis sąlygomis savo teisės susipažinti su administracine byla ir teisės būti išklausytoms, taip pat sutinka gauti pranešimą apie kaltinimus ir galutinį sprendimą kuria nors Sąjungos oficialiąja kalba (pranešimo dėl susitarimo 20 dalis). Be to, jeigu pranešimas apie kaltinimus atspindi šalių pasiūlymus dėl susitarimo, minėtos įmonės per nustatytą terminą turi į jį atsakyti patvirtindamos, kad minėtas pranešimas atitinka jų pasiūlymus, todėl jos toliau lieka įsipareigojusios laikytis susitarimo procedūros (pranešimo dėl susitarimo 26 dalis).

62 Už tai Komisija joms 10 % sumažina baudą, paskirtą pasibaigus įprastai procedūrai taikant baudų nustatymo metodo gaires ir pranešimą dėl bendradarbiavimo (pranešimo dėl susitarimo 30–33 dalys).

63 Nors bendradarbiavimas taikant „baudų neskyrimo ar atleidimo nuo jų“ praktiką ir susitarimo procedūrą gali pasirodyti papildomu, sprendimas pradėti susitarimo procedūrą, skirtingai nei pirmosios rūšies bendradarbiavimas, kurio iniciatyva priklauso bendrovei pareiškėjai, priklauso Komisijos kompetencijai.

64 Iš Reglamento Nr. 622/2008 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija turi atsižvelgti į tikimybę per protingą terminą su suinteresuotosiomis šalimis pasiekti bendrą vertinimą dėl galimų kaltinimų apimties, atsižvelgiant, pavyzdžiui, į tokius veiksnius: susijusių šalių skaičių, iš anksto numatomus nesuderinamus požiūrius dėl atsakomybės nustatymo ir ginčijamų aplinkybių apimtį. Iš šios konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad Komisija gali apsvarstyti kitas aplinkybes, pavyzdžiui, galimą precedento nustatymą. Iš to išplaukia, kad Komisija turi didelę diskreciją nustatyti bylas, kuriose galimas susitarimas.

65 Be to, jei atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo politikos tikslas yra atskleisti kartelius ir palengvinti Komisijos užduotį šiuo atžvilgiu, susitarimo politika labiau padeda procedūros kartelių srityje veiksmingumui. Taigi, susitarimo procedūra gali leisti Komisijai bylas kartelių srityje nagrinėti greičiau ir veiksmingiau taikant supaprastintą procedūrą.

66 Susitarimo procedūra iš esmės vyksta taip. Procedūrą inicijuoja Komisija pritarus suinteresuotosioms įmonėms (pranešimo dėl susitarimo 5, 6 ir 11 dalys). Raštiškas pareiškimas, kuriuo įmonė pareiškia pasirengusi dalyvauti diskusijose siekiant pasiekti susitarimą tam, kad vėliau prireikus pateiktų susitarimo pasiūlymus, nereiškia, kad ji prisipažįsta dalyvavusi darant pažeidimą arba prisiima už jį atsakomybę (pranešimo dėl susitarimo 11 dalis).

67 Kai pradedama procedūra, įmones, kurios yra tyrimo objektas ir dalyvauja susitarimo procedūroje, per dvišales diskusijas Komisija informuoja apie pagrindinius elementus, „pavyzdžiui, įtariamus faktus, tų faktų klasifikavimą, įtariamo kartelio sunkumą ir trukmę, atsakomybės nustatymą, galimų baudų dydžio apskaičiavimą, taip pat įrodymus, naudojamus galimiems kaltinimams pagrįsti“ (pranešimo dėl susitarimo 16 dalis). Šis mechanizmas leidžia šalims išdėstyti savo požiūrį dėl kaltinimų, kuriuos Komisija gali pateikti jų atžvilgiu, ir nuspręsti, žinant bylos aplinkybes, ar sudaryti susitarimą, ar ne (pranešimo dėl susitarimo 16 dalis).

68 Po pateiktos informacijos susijusios įmonės turi galimybę pasirinkti susitarimo procedūrą ir pateikti susitarimo pasiūlymą, kuriame iš esmės aiškiai pripažįsta savo atsakomybę darant pažeidimą, sutinka su baudų dydžiu ir patvirtina, kad nenumato prašyti galimybės susipažinti su byla arba iš naujo būti išklausytoms per žodinį procesą, nebent Komisijos pranešime dėl kaltinimų ir sprendime neatsispindi jų pasiūlymas dėl susitarimo (pranešimo dėl susitarimo 20 dalis).

69 Po šio atitinkamų įmonių atsakomybės pripažinimo ir patvirtinimo Komisija perduoda joms pranešimą apie kaltinimus ir vėliau priima galutinį sprendimą. Jis iš esmės grindžiamas tuo, kad šalys nedviprasmiškai pripažino savo atsakomybę, neginčijo pranešimo apie kaltinimus ir įvykdė įsipareigojimą dėl susitarimo (pranešimo dėl susitarimo 23–28 dalys).

70 Jei atitinkama įmonė nusprendžia nesitarti, procedūrą, po kurios priimamas galutinis sprendimas, reglamentuoja bendrosios Reglamento Nr. 773/2004 nuostatos, ne tos, kurios reglamentuoja susitarimo procedūrą. Tai taikytina ir tuo atveju, jei Komisija imasi iniciatyvos nutraukti susitarimo procedūrą (pranešimo dėl susitarimo 19, 27 ir 29 dalys).

71 Kai susitarimas neapima visų pažeidimo dalyvių, pavyzdžiui, kaip šiuo atveju, kai įmonė pasitraukia iš susitarimo procedūros, Komisija pasibaigus supaprastintai procedūrai (susitarimo procedūrai) priima sprendimą, kuris skirtas pažeidimo dalyviams, nusprendusiems susitarti, ir kuriame nurodomi kiekvieno iš jų įsipareigojimai, taip pat sprendimą pagal įprastą procedūrą, skirtą pažeidimo dalyviams, kurie nusprendė nesitarti.

72 Tačiau net esant tokiai hibridinei situacijai, kai po dviejų atskirų procedūrų priimami du sprendimai, kurių adresatai skirtingi, vis dėlto tai yra vieno ir to paties kartelio dalyviai, todėl turi būti laikomasi vienodo požiūrio principo. Šiuo aspektu reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal vienodo požiūrio principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas (žr. 2010 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija*, C-550/07 P, Rink., EU:C:2010:512, 55 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

73 Iš prieš tai išdėstytų aplinkybių išplaukia, kad susitarimo procedūra yra administracinė procedūra, ji alternatyvi įprastai administracinei procedūrai, atskirta nuo jos ir turi tam tikrų ypatybių, kaip antai išankstinį pranešimą apie kaltinimus ir galimos baudos ribų nurodymą.

74 Tačiau šiomis aplinkybėmis visiškai taikytinos ir baudų apskaičiavimo metodo gairės. Tai reiškia, kad nustatant baudos dydį neturi būti šalių, dalyvavusių tame pačiame kartelyje, diskriminacijos taikant skirtingus skaičiavimo kriterijus ir metodus, kuriems neturi įtakos susitarimo procedūrai priskiriamos ypatybės, kaip antai dėl susitarimo 10 % sumažinta bauda (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d.

Sprendimo *Alliance One International ir Standard Commercial Tobacco / Komisija* ir *Komisija / Alliance One International ir kt.*, C-628/10 P ir C-14/11 P, Rink., EU:C:2012:479, 58 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

– Dėl baudos dydžio padidinimo, palyginti su nurodytomis baudos ribomis

75 Nagrinėjamu atveju ieškovės nusprendė nutraukti diskusijas dėl susitarimo.

76 Kaip jos teisingai nurodė, jos turėjo visą teisę taip padaryti. Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad susitarimo procedūra yra savanoriška procedūra (žr. šio sprendimo 120 punktą), be to, skiriasi nuo įprastos procedūros. Pranešimo dėl susitarimo 19 dalyje nurodyta, kad jei įmonė pasitraukia iš susitarimo procedūros, t. y. jeigu ji nepateikia susitarimo pasiūlymo, galutinio sprendimo priėmimo procedūra jos atžvilgiu vyksta pagal bendrąsias nuostatas, visų pirma nustatytas Reglamento Nr. 773/2004 10 straipsnio 2 dalyje (atsakymas į pranešimą apie kaltinimus), 12 straipsnio 1 dalyje (žodinis išklausymas) ir 15 straipsnio 1 dalyje (susipažinimas su byla), o ne pagal susitarimo procedūrą reglamentuojančias nuostatas.

77 Šiuo atveju taikydama įprastą administracinę procedūrą Komisija išsiuntė ieškovėms pranešimą apie kaltinimus, kuriame, kaip ir išankstiniame pranešime taikant susitarimo procedūrą, buvo nurodyta, kad ieškovės dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1978 m. iki 2004 m.

78 Ginčijamo sprendimo 318 konstatuojamoje dalyje Komisija, išnagrinėjusi ieškovių argumentus atsakant į pranešimą apie kaltinimus ir susidūrusi su kitokiu jų pareiškimų aiškinimu, kurio negalėjo teisiškai pakankamai nustatyti, nusprendė, kad ieškovės žinojo ir dalyvavo bendrame kartelyje nuo 1978 m. Konkrečiai ji patikslino, kad negalėjo remtis ieškovių pateiktais įrodymais jų prašyme neskirti baudos ar ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo; tai pagrindiniai įrodymai apie jų dalyvavimą darant pažeidimą iki 1993 m.

79 Per susitarimo procedūrą Komisija informavo ieškoves, kad už dalyvavimą darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1978 m. gruodžio 31 d. iki 2004 m. vasario 10 d. joms bus solidariai paskirta maksimalaus 41–44 milijonų eurų dydžio bauda be 10 % sumažinimo už susitarimą, 35 % sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių pagal 2006 m. gaires, kurios buvo taikytos dėl to, kad Komisija galėjo prailginti jų dalyvavimo kartelyje trukmę, ir 17 % sumažinimo remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo.

80 Ginčijamame sprendime, priimtame po įprastos procedūros, Komisija nustatė 59 850 000 eurų baudos dydį po to, kai 5 % sumažino bazinį baudos dydį remdamasi pranešimu dėl bendradarbiavimo.

81 Iš tiesų iš pirmo žvilgsnio toks baudos dydžio padidinimas, kai pažeidimo trukmė buvo sutrumpinta beveik penkiolika metų, gali pasirodyti paradoksalus.

82 Tačiau šiuo aspektu reikia pažymėti, kad Komisija taiko tą patį baudos dydžio apskaičiavimo metodą, numatytą 2006 m. gairėse, tiek apskaičiuodama baudos dydžio ribas per susitarimo procedūrą, tiek baudą, galutinai paskirtą ginčijamu sprendimu ir atskiru sprendimu. Per susitarimo procedūrą apskaičiavimo detalės, remiantis susitarimo procedūrą reglamentuojančiomis taisyklėmis, buvo praneštos ir paaiškintos kiekvienai šios procedūros šaliai. Dėl priežasčių, nurodytų šio sprendimo 18 punkte, nustatydama pagrindinės baudos dydį Komisija naudojo faktinę nagrinėjamos įmonės pardavimų vertę per metus, per kuriuos ši darė pažeidimą, ir nustatė 16 % (žemiausia riba) ar 17 % (aukščiausia riba) apyvartos dalį dėl sunkumo, pridėdama papildomą sumą, apskaičiuotą remiantis metiniu pardavimų vidurkiu per pažeidimo laikotarpį, taip pat 16 % arba 17 % atitinkamai prie žemiausios ir aukščiausios baudos ribų atgrasymo tikslais.

83 Jei ieškovių pardavimų vertė buvo 529 milijonai eurų (suapvalinta) už laikotarpį, į kurį atsižvelgta per susitarimo procedūrą (1978–2004 m.), o tai lėmė pradinį bazinį 90 milijonų eurų baudos dydį, ši apyvarta buvo 341 milijonas eurų (suapvalinta) už laikotarpį, nurodytą ginčijamame sprendime (1993–2004), o tai lėmė pradinį bazinį 58 milijonų eurų baudos dydį, abiem atvejais taikant 17 % padidinimą dėl sunkumo.

84 Be to, pardavimų vidurkis per pažeidimo laikotarpį, kuriuo buvo remtasi per susitarimo procedūrą, buvo 21 milijonas eurų, ir tai lėmė padidinimą daugiau nei 3 milijonais eurų, o vidurkis per laikotarpį, kuriuo buvo remtasi per įprastą procedūrą, buvo 32,8 milijonų eurų, kurie lėmė padidinimą daugiau nei 5 milijonais eurų, pridedant 17 % atgrasymo tikslu.

85 Todėl pradinis bazinis dydis, padidintas papildoma suma, siekė atitinkamai 93 milijonus eurų galutinę bazinę sumą per susitarimo procedūrą ir 63 milijonus eurų per įprastą procedūrą.

86 Taigi, tai, kad daugiau nebeatsižvelgiama į apyvartą laikotarpiu nuo 1978 m. iki 1993 m. („pirmasis laikotarpis“), t. y. daugiau nei 180 milijonų eurų apyvartą, iš karto lėmė vidutinės pardavimų vertės sumos padidėjimą, todėl ir šio sprendimo 84 punkte nurodytą papildomą sumą. Iš tiesų per laikotarpį, nurodytą ginčijamame sprendime (1993–2004 m.; „antrasis laikotarpis“), apyvarta gerokai padidėjo ir siekė 341 milijonus eurų, atsižvelgiant į tai, kad ieškovių veiklos apimtis augo ir per tą laiką geografiškai išsiplėtė.

87 Nustačiusi galutinį bazinį dydį Komisija gali koreguoti jį didindama ar mažindama ir tai daro atsižvelgdama į sunkinančias ar lengvinančias aplinkybes, kurios būdingos kiekvienai darant pažeidimą dalyvavusiai įmonei. Tuo atveju, kai taikomas pranešimas dėl bendradarbiavimo ar dėl susitarimo, ši suma dar gali būti sumažinta. Šiuo atveju, net jei bazinis baudos dydis, pasiūlytas per susitarimo procedūrą, buvo didesnis, nei nurodytas per įprastą procedūrą (žr. šio sprendimo 85 punktą), per susitarimo procedūrą pasiūlyti didesni sumažinimai lėmė mažesnį baudos dydį. Taigi, didesnė papildoma suma, kurią lėmė metinių pardavimų vidurkio padidėjimas, taip pat 35 % sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių netaikymas, mažesnis sumažinimas, taikytas remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo (5 % vietoj 17 %), ir 10 % sumažinimo, numatyto pranešime dėl susitarimo, netaikymas lėmė tai, kad ginčijamu sprendimu ieškovėms buvo paskirta didesnio dydžio bauda, nei pasiūlyta per susitarimo procedūrą.

88 Todėl kyla klausimas ar, kaip tvirtina ieškovės, Komisija „nubaudė“ dėl jų pasitraukimo iš susitarimo procedūros ir ar ji buvo saistoma baudų ribų, apie kurias pranešė per susitarimo procedūrą.

89 Į šiuos klausimus reikia atsakyti neigiamai.

90 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad galutiniame sprendime turi būti atsižvelgta į visas sprendimo priėmimo metu reikšmingas aplinkybes, įskaitant visą informaciją ir argumentus, kuriuos iš anksto nurodė įmonė, naudodamasi savo teise būti išklausytai. Priešingai, nei tvirtina ieškovės, atsižvelgiant į jų argumentus, kuriais ginčijamas jų dalyvavimas darant pažeidimą, kaip nurodyta pranešime apie kaltinimus, laikotarpiu iki 1993 m., Komisija susidūrė su nauja įrodymų visuma: ji nebegalėjo remtis ieškovių pareiškimais jų prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, nes nauja aplinkybė buvo atsisakymas atsižvelgti į pirmąjį laikotarpį (1978–1993 m.), į kurį buvo atsižvelgta per susitarimo procedūrą. Iš to išplaukia, kad Komisija buvo priversta iš naujo nagrinėti bylą, iš naujo apibrėžti laikotarpį, į kurį reikia atsižvelgti, ir prireikus – iš naujo pritaikyti baudos apskaičiavimo metodą.

91 Dėl baudos apskaičiavimo metodo pritaikymo neginčijama, kad per susitarimo procedūrą numatytos baudos ribos apėmė abu laikotarpius (nuo 1978 m. iki 2004 m.). Atsisakymo atsižvelgti į pirmąjį laikotarpį (1978–1993 m.) pasekmė buvo pažeidimo laikotarpio sumažinimas ir pranešimo apie bendradarbiavimą ir 2006 m. gairių taikymo peržiūra. Komisija manė, kad nebebuvo galima atlyginti už pateiktus įrodymus prieš save dėl laikotarpio nuo 1978 m. iki 1993 m., į kurį atsižvelgti jau buvo atsisakyta.

92 Šiuo klausimu reikia priminti, jog iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad baudos sumažinimas dėl bendradarbiavimo per administracinę procedūrą pateisinamas tik tuomet, kai atitinkamos įmonės veiksmai leidžia Komisijai lengviau konstatuoti pažeidimo buvimo faktą ir prireikus užkirsti jam kelią (2000 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *SCA Holding / Komisija*, C-297/98 P, Rink., EU:C:200:633, 36 punktas; 2007 m. gegužės 10 d. Sprendimo *SGL Carbon / Komisija*, C-328/05 P, Rink., EU:C:2007:277, 83 punktas ir 1998 m. gegužės 14 d. Sprendimo *BPB de Eendracht / Komisija*, T-311/94, Rink., EU:T:1998:93, 325 punktas).

93 Be to, iš teismo praktikos taip pat matyti, kad kai prašymas neskirti baudos ar ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo susijęs su kitu karteliu, nei nagrinėja Komisija, ir kuriam, be to, yra suėjusi senatis, nėra jokios papildomos vertės ir Komisija neturi pareigos kompensuoti už šį bendradarbiavimą, nes jis nepalengvina tyrimo. Šis samprotavimas taikomas ir bendradarbiavimui „neprašant neskirti baudos ar ją sumažinti“ (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *BASF ir UCB / Komisija*, T-101/05 ir T-111/05, Rink., EU:T:2007:380, 222 punktą ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Oxley Threads / Komisija*, T-448/05, EU:T:2010:166, 129 ir 130 punktus).

94 Šioje byloje iš trijų dvišalių susitikimų, įvykusių per susitarimo procedūrą, protokolų matyti, kad ieškovės per antrąjį susitikimą tvirtino, kad remiantis pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalimi jos turėtų būti atleistos nuo baudos už laikotarpį nuo 1978 iki 1992 m. Grįsdamos šį prašymą jos nurodė, kad, nesant jų prisipažinimo, Komisija galėjo remtis tik atskiru dokumentu dėl keturių susitikimų, įvykusių 1983 m., ir nepakankamais *Kemira* ir *Tessenderlo Chemie* pareiškimais. Per tą patį susitikimą Komisija pripažino, kad jų prisipažinimas turėjo lemiamą reikšmę įrodant jų dalyvavimą kartelyje šiuo laikotarpiu. Per trečiąjį susitikimą vykstant susitarimo procedūrai Komisija nurodė, kad negalėjo iš dalies atleisti ieškovių nuo baudos, nes jų bendradarbiavimas leido nustatyti tik jų pačių dalyvavimą, bet ne išplėsti paties kartelio trukmę ir taikymo sritį. Tačiau ji buvo pasirengusi taikyti mažesnę baudą už lengvinančias aplinkybes, kad būtų kompensuota už didesnį bendradarbiavimą, nei numatytas pranešime dėl bendradarbiavimo. Tačiau turint omenyje tai, kad ieškovės atsisakė pateikti susitarimo pasiūlymą ir vėliau savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus ginčijo savo dalyvavimą darant vieną pažeidimą iki 1993 m., Komisija galiausiai dėl šio sprendimo 78 punkte nurodytų priežasčių neatsižvelgė į pirmąjį laikotarpį, kaip į jų dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį.

95 Todėl Komisija teisingai nusprendė netaikyti iš pradžių numatytos mažesnės baudos dėl lengvinančių aplinkybių, t. y. 35 % mažesnę baudą už „didesnį bendradarbiavimą, nei numatytas pranešime dėl bendradarbiavimo“ remiantis 2006 m. gairių 29 punktu. Be to, neatsižvelgimas į pirmąjį laikotarpį taip pat turėjo įtakos 17 % mažesnei baudai pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. Klausimas ar Komisija padarė klaidą vertinant papildomą ieškovių bendradarbiavimo vertę pagal minėtą pranešimą, bus nagrinėjamas šio sprendimo 170 ir paskesniuose punktuose. Iš to išplaukia, kad ieškovių teiginiai, kad Komisija jas nubaudė dėl to, kad pasitraukė iš susitarimo procedūros, išskyrus klausimą dėl kompensavimo už bendradarbiavimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, turi būti atmesti.

96 Be to, reikia pažymėti, kad Komisija nesaistoma baudos ribų, nurodytų per diskusijas vykstant susitarimo procedūrai. Iš tiesų tai skirtinga procedūra, kurios galiausiai buvo laikytasi ir po kurios priimtas ginčijamas sprendimas. Kalbant apie įprastą administracinę procedūrą, per kurią atsakomybė dar turi būti nustatyta, pažymėtina, kad Komisija yra saistoma tik pranešimo apie kaltinimus, kuriame nenustatomos baudos ribos, ir turi atsižvelgti į naujas aplinkybes, apie kurias jai pranešta per tą pačią procedūrą.

97 Tiek, kiek savo argumentais ieškovės kaltina Komisiją nepaaiškinus pradinių baudų ribų ir galiausiai ginčijamame sprendime skirtos baudos skirtumo, šiuos argumentus reikia atmesti.

98 Iš tiesų reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką pranešime apie kaltinimus, nors ir glaustai, bet aiškiai turi būti nurodyti pateikiami kaltinimai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų tinkamai susipažinti su informacija apie veiksmus, kuriais Komisija juos kaltina, ir tinkamai apsiginti prieš jai priimant galutinį sprendimą (1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Ahlström Osakeyhtiö ir kt. /*

Komisija, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ir C-125/85–C-129/85, Rink., EU:C:1993:120, 42 punktas; 2003 m. kovo 19 d. Sprendimo *CMA CGM ir kt. / Komisija*, T-213/00, Rink., EU:T:2003:76, 109 punktas ir 2011 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Visa Europe ir Visa International Service / Komisija*, T-461/07, Rink., EU:T:2011:181, 56 punktas). Kalbant apie baudų dydį, pažymėtina, jog pakanka, kad Komisija pranešime apie kaltinimus nurodytų, kad spręs klausimą, ar tam tikroms įmonėms reikia skirti baudas, ir nustatys baudai apskaičiuoti svarbias faktines ir teisines aplinkybes, pavyzdžiui, tariamo pažeidimo sunkumą ir trukmę, taip pat – ar pažeidimas buvo padarytas tyčia, ar dėl neatsargumo (žr. 2011 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Arkema France / Komisija*, T-343/08, Rink., EU:T:2011:218, 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

99 Dėl galutinio sprendimo iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia, kad Komisija turi jį motyvuoti savo galutiniais vertinimais, pagristais viso tyrimo rezultatais, kurie žinomi formalios procedūros užbaigimo momentu, ir ji nėra įpareigota paaiškinti galimų skirtumų, palyginti su pranešime apie kaltinimus esančiu laikinu vertinimu (1987 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *BAT ir Reynolds / Komisija*, 142/84 ir 156/84, Rink., EU:C:1987:490, 70 punktas ir 2008 m. liepos 10 d., Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America / Impala*, C-413/06 P, Rink., EU:C:2008:392, 64 ir 65 punktai). Be to, nustatant baudas už konkurencijos teisės pažeidimus pareiga motyvuoti įvykdoma, jei Komisija savo sprendime nurodo vertinimo aplinkybes, kurios leido jai nustatyti pažeidimo sunkumą ir trukmę (2000 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Cascades*, C-279/98 P, Rink., EU:C:2000:626, 39–47 punktai ir Sprendimo *Sarrió / Komisija*, C-291/98 P, Rink., EU:C:2000:631, 76–80 punktai).

100 Be to, kaip irgi išplaukia iš teismo praktikos, jau pranešime apie kaltinimus baudų ribų nurodymas prieštarautų visiškai parengiamajam tokio akto pobūdžiui (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. / Komisija*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 141 punktą ir 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. / Komisija*, T-259/02–T-264/02 ir T-271/02, Rink., EU:T:2006:396, 369 punktą).

101 Atsižvelgiant į tai reikia pažymėti, kad baudų ribos yra išimtinai ir konkrečiai su susitarimo procedūra susijęs instrumentas. Reglamento Nr. 773/2004 10a straipsnio 2 dalyje Komisijos tarnyboms aiškiai suteikiama galimybė pranešti susitarimo diskusijose dalyvaujančioms šalims apie galimos baudos apskaičiavimą pagal Baudų apskaičiavimo metodo gairėse pateiktus paaiškinimus, pranešimo dėl susitarimo ir, jei reikia, pranešimo dėl bendradarbiavimo nuostatas.

102 Logika, kuria grindžiamos šios nuostatos, yra ta, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 622/2008 2 konstatuojamosios dalies ir pranešimo dėl susitarimo 16 dalies, baudų ribos ir kitos aplinkybės turi būti nurodytos susijusiai įmonei tam, kad ji galėtų pareikšti naudingą nuomonę dėl Komisijos nurodytų aplinkybių, todėl, žinant bylos medžiagą, nuspręsti, ar tartis, ar ne.

103 Nusprendusi tartis įmonė per nustatytą terminą pateikia Komisijai susitarimo pasiūlymą, kuriame pripažįsta savo atsakomybę dėl pažeidimo ir atskleidžia šiuo tikslu vestų diskusijų rezultatus, tarp kurių nurodomas maksimalus baudos dydis, kurį jai skirs Komisija ir kurį ji pripažįsta per susitarimo procedūrą. Kadangi rašytinis pranešimo apie kaltinimus pateikimas yra privalomas etapas prieš priimant galutinį sprendimą, toliau Komisija pateikia pranešimą apie kaltinimus, kuris atspindi susitarimo pasiūlymą, ir atitinkama įmonė atsako į šį pranešimą patvirtindama, kad jis atitinka jos pasiūlymo turinį (žr. šio sprendimo 69 punktą).

104 Jei įmonė nepateikia susitarimo pasiūlymo, procedūrą, po kurios priimamas galutinis sprendimas, reglamentuoja bendrosios Reglamento Nr. 773/2004 nuostatos, o ne tos, kurios reglamentuoja susitarimo procedūrą. Kaip jau buvo nurodyta, tai vadinamoji *tabula rasa* situacija, kai atsakomybė dar turi būti nustatyta.

105 Iš to taip pat išplaukia, kad per susitarimo procedūrą nurodytos baudų ribos neturi reikšmės, nes tai pačios procedūros instrumentas. Todėl būtų nelogiška ir net netinkama (žr. šio sprendimo 100 punktą), jei Komisija privalėtų taikyti arba remtis baudų ribomis pagal kitą procedūrą, kuri jau nutraukta.

106 Vadovaujantis ta pačia logika, Komisijai neatsiranda jokios griežtesnės pareigos motyvuoti, jeigu ji remiasi susitarimo procedūra, kuri vėliau nutraukiama, siekiant palengvinti ginčų sprendimą, nei ta, kuri jai tenka, kai priima sprendimą pagal įprastą procedūrą.

107 Todėl ieškovių argumentui, kad jų bauda bet kuriuo atveju neturėtų būti didesnė nei didžiausia baudos riba, apie kurią joms buvo pranešta siekiant susitarimo, padidinta 10 % dėl pranešimo dėl susitarimo netaikymo, negalima pritarti. Iš tiesų, jei būtų pritarta tokiam argumentui, iš Komisijos būtų atimta galimybė skirti baudą, pritaikytą prie naujų aplinkybių, egzistuojančių jos sprendimo priėmimo momentu, ir tuomet ji turėtų atsižvelgti į jai per įprastą administracinę procedūrą pateiktus naujus argumentus ar įrodymus, kurie gali turėti įtakos skirtinos baudos dydžio nustatymui.

– Dėl analizės nepakankamumo

108 Atsižvelgiant į tai, kad ieškovės taip pat kaltina Komisiją atlikus nepakankamą analizę ir tvirtina, kad jos pasitraukė iš susitarimo procedūros siekiant pakeisti Komisijos teiginį dėl jų tariamo dalyvavimo darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1978 m. (žr. šio sprendimo 48 punktą), reikia patikrinti ar Komisija iš pradžių pakankamai išnagrinėjo *Timab* bylą dėl pažeidimo ir ar tinkamai aiškino ieškovių pateiktą informaciją.

109 Kalbant apie ieškovių prašymo neskirti baudos ar ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo ir jų atsakymų į prašymus pateikti informacijos aiškinimą, reikia konstatuoti, kad minėtame 2008 m. spalio 14 d. prašyme ieškovės nurodė, kad *Timab* dalyvavo susitikimuose su pagrindiniais PF gamintojais Europos chemijos pramonės taryboje (CEFIC) ir už jos ribų, kad kontaktai su *Timab* darbuotojais ir vienos iš įmonių konkurenčių ar kelių jų atstovais gaminant ar parduodant PF prasidėjo 1978 m., kad susitikimai vyko du tris kartus per metus nuo 1979 m. ir kad 1983 m. įvyko keturi susitikimai dėl *Timab* gamybos skyriaus Jungtinėje Karalystėje veiklos pradžios. Be to, įvyko ir kitų susitikimų visoje Šiaurės Europos rinkoje, į kuriuos *Timab* nebuvo pakviesta, todėl nedalyvavo.

110 2008 m. spalio 15 d. ieškovės papildė savo prašymą neskirti baudos ar ją sumažinti pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo ir patvirtino *Timab* dalyvavimą susitikimuose ir keičiantis informacija kartu su kitais dalyviais PF rinkos sektoriuje nuo 1978 m., taip pat tai, kad ši nutraukė tą praktiką nuo tyrimo jos atžvilgiu pradžios 2004 m. Ieškovės taip pat pabrėžė, kad jos jau nurodė įvairias aplinkybes, galinčias turėti papildomos vertės jų atsakymams į Komisijos pateiktus klausimus, ir paprašė įvertinti šių aplinkybių papildomą vertę nuo jų pirmojo pateikimo 2007 m. ir atsižvelgiant į visas bylos medžiagos aplinkybes, kurias tuo metu turėjo Komisija.

111 Dėl pirmojo prašymo pateikti informaciją, susijusią su laikotarpiu nuo 1989 m. iki 2003 m., ir antrojo prašymo pateikti informaciją, susijusią su laikotarpiu nuo 1969 m. iki 2004 m., pažymėtina, kad ieškovės į juos atsakė atitinkamai 2007 m. vasario 22 d. ir 2007 m. rugpjūčio 6 d. Šie atsakymai patvirtina, kad *Timab* turėjo antikonkurencinių kontaktų su kitais PF rinkos dalyviais, o antrasis atsakymas patvirtina tokius kontaktus nuo 1978 m. su aktyviais dalyviais Prancūzijoje.

112 Be to, 2008 m. spalio 28 d. raštu ieškovės taip pat dėl prašymo neskirti baudos ar ją sumažinti pridėjo *Timac SA* generalinio direktoriaus ir *Timab* (*Timac* teisių perėmėjos) tuometinio vadovo C. pareiškimą. Pagal šį pareiškimą pirmasis susitikimas, į kurį buvo pakviesta *Timab*, Europos lygiu įvyko Madride (Ispanija) 9-ojo dešimtmečio pradžioje, dalyvaujant, be kita ko, bendrovėms *Boliden*, *Windmill*, *Kemira*, *Ercros* ir *Tessenderlo Chemie*. Iš to išplaukia, kad šie susitikimai bendrai vyko tuo pačiu metu

kaip ir CEFIC susitikimai, vadovaujami *Tessenderlo Chemie*, mažiausiai tris kartus per metus visoje rinkoje ir geografinėje zonoje. *Timab* iki 2004 m. tęsė dalyvavimą (dviejuose trijuose susitikimuose per metus) susitikimuose su pagal geografines zonas susiskirsčiusiais gamintojais. Galiausiai pagal šį pareiškimą *Timab* dalyvavo ne tik susitikimuose, susijusiuose su Prancūzijos rinka, bet ir susitikimuose, susijusiuose su rinkomis, į kurias ji eksportavo. Per šiuos susitikimus deklaruoti skaičiai buvo pakartotinai nurodyti CEFIC, todėl tai leido atkurti rinkos apimtį ir nustatyti skirtingiems dalyviams leistiną pardavimų apimtį. Buvo pasikeista ir informacija apie kainos dydį.

113 Neginčijama tai, kad savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus (431–458 punktai) ieškovės nurodė, kad *Timab* ne tik dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1978 m. iki 1993 m., bet du ar triskart atskirai derino veiksmus. Ankstesnė praktika iki *Timab* prisijungimo prie *Super CEPA* 1993 m. rugsėjo 16 d. buvo atskira nuo įgyvendintos CEPA, todėl, remiantis Reglamento Nr. 1/2003 25 straipsniu, suėjo senaties terminas. Net jei Komisija laikė, kad nagrinėjama praktika realiai sudarė vieną pažeidimą, ji buvo nutraukta beveik dvejiems metams, todėl dėl šios priežasties suėjo laikotarpio iki 1993 m. rugsėjo 16 d. senaties terminas.

114 Skaitant ieškovių prašymą neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo ir atsakymus į prašymus pateikti informacijos, konkrečiai 2007 m. rugpjūčio 6 d. atsakymą į antrąjį prašymą pateikti informacijos, reikia konstatuoti, kad Komisija galėjo pagrįstai manyti, kad ieškovės dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1978 m.

115 Šiuo aspektu reikia priminti, kad principas, kuris dominuoja Sąjungos teisėje, yra laisvas įrodymų vertinimas ir vienintelis reikšmingas kriterijus vertinant pateiktus įrodymus yra jų patikimumas. Nėra jokios Sąjungos teisės normos ar bendrojo principo, pagal kurį Komisijai draudžiama vienos įmonės atžvilgiu remtis kitų kaltinamų įmonių parodymais. Iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia, kad pareiškimas, padarytas prašyme atleisti nuo baudos arba ją sumažinti, turi didelę įrodomąją galią (šiuo klausimu žr. 2004 m. liepos 8 d. Sprendimo *JFE Engineering ir kt. / Komisija*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink., EU:T:2004:221, 207, 211 ir 212 punktus). Toks samprotavimas gali būti perkeltas, kalbant apie pareiškimus, dėl kurių kaltinama pati įmonė pareiškėja. Vis dėlto, jei įmonė, paprašiusi neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo, grįžta prie savo pareiškimo ar vėliau pateikia kitokį jo aiškinimą, Komisijai, vėliau ir teismui, yra sudėtinga, nesant kitų įrodymų, atsižvelgti į šį pareiškimą dėl sumažėjusios jo įrodomosios vertės. Tokiu atveju iš Komisijos nelaukiama, kad ji būtinai pateiks kaltinimus įmonei dėl pirmųjų pareiškimų.

116 Be to, pradėjus susitarimo procedūrą įvyko trys susitikimai, jau nurodyti šio sprendimo 94 punkte. Per juose vykusias diskusijas Komisija pagal Reglamento Nr. 773/2004 10 straipsnio 2 dalį ir pranešimo dėl susitarimo 16 dalį pranešė apie ginčijamas aplinkybes, jų kvalifikavimą, sunkumą ir tariamo kartelio trukmę. Todėl ieškovės buvo informuotos apie Komisijos nurodytą „vieno ir tęstinio pažeidimo“ kvalifikavimą ir apie įtariamą dalyvavimą nuo 1978 m. iki 2004 m., todėl turėjo galimybę tai aptarti.

117 Kaip tvirtina ir Komisija, reikia pažymėti, kad ieškovės prieš susitarimą pasikeistose pastabose niekada neišdėstė savo nuomonės, kad tai mažiausiai du atskiri pažeidimai, kurių vieno suėjo senaties terminas. Žinoma, pranešimo dėl susitarimo 2 dalyje nurodyta, kad Komisija nesidera nei dėl klausimo dėl Sąjungos teisės nuostatų pažeidimo, nei dėl to taikytinos sankcijos. Tačiau šis pranešimas neturėtų būti kliūtis diskutuojant. Iš tiesų susitarimo procedūros pobūdis reikalauja, kad būtų šalys pasikeistų nuomonėmis. Todėl tokiai procedūrai būdinga, kad ir įmonės, ir Komisija turėtų stengtis bendrai vertinti situaciją (šiuo klausimu žr. pranešimo dėl susitarimo 17 dalį). Jei ir atsižvelgiant į supaprastintą susitarimo procedūros pobūdį nagrinėjama įmonė ir Komisija negali sutarti dėl bendro situacijos vertinimo, telieka taikyti įprastą procedūrą.

118 Todėl reikia daryti išvadą, jog ieškovių kaltinimai, kad Komisija netinkamai išnagrinėjo jų bylą, turi būti atmesti.

– Dėl kitų kaltinimų

119 Dėl kitų ieškovių kaltinimų, kurių santrauka pateikta šio sprendimo 49–54 punktuose, t. y. dėl tariamo teisės neduoti parodymų prieš save pažeidimo, procesinio lygiateisiškumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principų pažeidimo bei piktnaudžiavimo įgaliojimais, reikia konstatuoti, kad jie nepagrįsti.

120 Pirma, kalbant apie argumentą dėl teisės neduoti parodymų prieš save, reikia priminti, kad įmonės bendradarbiavimas taikant pranešimą dėl bendradarbiavimo yra visiškai savanoriškas. Pagal 1989 m. spalio 18 d. Sprendimą *Orkem / Komisija* (374/87, EU:C:1989:387, 34 ir 35 punktai) Komisija turi teisę įpareigoti įmonę pateikti visą informaciją apie Komisijos žinomus faktus, tačiau ji negali įpareigoti įmonės pateikti atsakymų, iš kurių būtų aišku, kad tokia įmonė pripažįsta pažeidimą, kurį turi įrodyti Komisija. Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad nors Komisija negali priversti įmonės prisipažinti dalyvavus darant pažeidimą, tai netrukdo jai nustatant baudos dydžio atsižvelgti į pagalbą, kurią savo gera valia jai suteikė įmonė, kai buvo siekiama įrodyti pažeidimą (žr. 2005 m. liepos 14 d. Sprendimo *Acerinox / Komisija*, C-57/02 P, Rink., EU:C:2005:453, 88 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Taigi bendradarbiavimas ir jo lygis, kurį nori pasiūlyti įmonė per administracinę procedūrą, priskirtina prie išimtinai laisvo šios įmonės pasirinkimo. Tiek procedūra po prašymo neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo, tiek procedūra, susijusi su susitarimo pasiūlymu, yra bendradarbiavimo formos. Todėl ta pati logika taikoma susitarimo procedūrai. Atitinkamos įmonės susitarimo pasiūlymas pripažįstant atsakomybę dėl pažeidimo po parengiamųjų diskusijų, įvykusių per susitarimo procedūrą, grindžiama laisva šios įmonės valia. Be to, iš bylos medžiagos niekaip neišplaukia, kad Komisija siekė daryti įtaką ieškovių pasirinkimui.

121 Antra, dėl procesinio lygiateisiškumo principo ieškovės tvirtina, kad niekas neleidžia numatyti tokio paradoksalaus ir prieštaraujančio jų gynybos interesui sprendimo (kuriuo siekiama pripažinti atskirus pažeidimus, todėl pasiekti, kad bauda būtų sumažinta).

122 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad Komisija tik taikė 2006 m. gaires ir pranešimą dėl bendradarbiavimo. Kaip jau buvo nurodyta, Komisija neturėjo pareigos kompensuoti už parodymų prieš save davimą, susijusių su penkiolikos metų laikotarpiu, į kurį nebuvo atsižvelgta. Iš šio sprendimo 93 punkte nurodytos teismo praktikos išplaukia, kad kai prašymas neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo susijęs su kitu karteliu, nei nagrinėja Komisija, nėra jokios papildomos vertės ir Komisija neturi pareigos kompensuoti už šį bendradarbiavimą, nes jis nepalengvina tyrimo. Todėl darytina išvada, kad galima numatyti, jog kompensacija už prašymą atleisti nuo baudos arba ją sumažinti bus persvarstyta pateikus pareiškimą dėl prašymo neskirti baudos arba ją sumažinti už laikotarpio, į kurį neatsižvelgta, dalį. Be to, kadangi ieškovių pareiškimas yra aplinkybė, galinti pailginti jų dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, iš pradžių numatytas sumažinimas, nesusijęs su „prašymu neskirti baudos ar ją sumažinti“, taip pat tapo nereikšmingas.

123 Trečia, dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, teisę remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu turi kiekvienas asmuo, kuriam Sąjungos institucija suteikė pagrįstų vilčių, ir niekas negali remtis šio principo pažeidimu, jeigu valdžios institucijos iš leidžiamų ir patikimų šaltinių jam nepateikė tikslių, besąlygiškų ir tikrovę atitinkančių patikinimų (žr. 2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Deltafina / Komisija*, T-29/05, Rink., EU:T:2010:355, 427 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

124 Šiuo atveju baudų ribos buvo praneštos ieškovėms, kai vyko diskusijos siekiant sudaryti susitarimą. Be to, šios ribos buvo susijusios su laikotarpiu nuo 1978 m. gruodžio 31 d. iki 2004 m. vasario 10 d. Žinoma, susitarimo procedūros veiksmingumas ir teisėtų lūkesčių apsaugos principas reikalauja, kad Komisija per šią procedūrą būtų saistoma savo baudos dydžio apskaičiavimu. Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad remdamasi šiuo vertinimu šalis gali nuspręsti pateikti susitarimo pasiūlymą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 773/2004 10a straipsnio 2 dalį. Tačiau taip nėra šiuo atveju. Ieškovės pasitraukė iš susitarimo procedūros. Todėl jos negali remtis teisėtu lūkesčiu, kad bus

taikomos tikėtinos baudos ribos. Po ieškovių atsakymo į pranešimą apie kaltinimus per įprastą procedūrą Komisija sutrumpino jų dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį. Kaip jau buvo nurodyta (žr. šio sprendimo 91 punktą), šis pažeidimo trukmės sutrumpinimas turėjo poveikį ne tik apskaičiuojant pardavimų vertę, bet ir vertinant ieškovių bendradarbiavimo papildomąją vertę.

125 Ketvirta, kalbant apie ieškovių kaltinimą, kad Komisija pažeidė gero administravimo principą, reikia konstatuoti, kad jam neturėtų būti pritarta. Šiuo aspektu būtina priminti, kad Komisija nusiuntė pranešimą apie kaltinimus tik aprašydama faktines aplinkybes, kurios galėjo turėti įtakos apskaičiuojant baudas (sunkumas ir trukmė), o tai yra įprastas veikimo būdas vykstant įprastai procedūrai (žr. šio sprendimo 98 punkte minėtą teismo praktiką). Komisija neprivalėjo išnagrinėti klausimų, susijusių su baudos sumažinimu, arba panaikinti sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių pranešime apie kaltinimus, juo labiau kad šiame procedūros etape ieškovės dar negalėjo pateikti savo pastabų dėl šio pranešimo. Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad Komisija, susipažinusi su ieškovių argumentais, po atsakymų į pranešimą apie kaltinimus per 2010 m. vasario 24 d. posėdį paprašė jų patikslinti prašymo sumažinti baudą ir faktinių aplinkybių iki 1993 m. santykį ir nurodė, kad naujas pažeidimo kvalifikavimas galėjo turėti įtakos apskaičiuojant baudas, konkrečiai kalbant, *Timab* bendradarbiavimo papildomajai vertei.

126 Penkta, kalbant apie tariamą piktnaudžiavimą įgaliojimais dėl to, kad Komisija naudojosi įgaliojimais siekdama nubausti už ieškovių pasitraukimą iš susitarimo procedūros, pakanka priminti, kad 2006 m. gairės ir pranešimas dėl bendradarbiavimo ginčijamame sprendime buvo taikomi tokiu pačiu būdu kaip ir apskaičiuojant baudų ribas per susitarimo procedūrą, o skiriasi, be bazinės baudos dydžio apskaičiavimo, dėl netaikomo 10 % sumažinimo, numatyto pranešime dėl susitarimo, prašymo neskirti baudos pagrindo ir visų sąlygų taikyti lengvinančias aplinkybes neįvykdymo.

127 Iš to kas išdėstyta išplaukia: kadangi negali būti pritarta jokiam kaltinimui dėl teisės į gynybą, aktų, reglamentuojančių susitarimo procedūrą, teisėtų lūkesčių ir gero administravimo principų pažeidimo ir piktnaudžiavimo įgaliojimais, reikia atmesti pirmąją ieškinio pagrindų grupę.

Dėl nagrinėjamos praktikos

128 Šiame pagrinde ieškovės kaltina Komisiją visą ginčijamą praktiką priskyrus visoms įmonėms, neišskiriant skirtingų pažeidimo laikotarpių ir skirtingo elgesio. Taip ji atėmė iš ieškovių teisę veiksmingai pasinaudoti savo pastabomis dėl nepagrįstų kaltinimų, susijusių su tam tikra praktika, t. y. kompensacijos mechanizmu ir atitinkamų pardavimo sąlygų nustatymu. Komisija taip pat pažeidė įrodinėjimo reikalavimus ir pareigą motyvuoti.

129 Dėl kompensavimo mechanizmo ieškovės konkrečiai tvirtina, kad, priešingai pranešimui apie kaltinimus, kuriuo atmetamas bet koks *Timab* dalyvavimas šiame mechanizme, ginčijamame sprendime nurodyta, kad *Timab* jame dalyvavo prašydama persvarstyti kvotas, kurios jai buvo nustatytos. Be to, ginčijamame sprendime nurodomas kompensavimo mechanizmų apibrėžimas (nubausti už kvotų nesilaikymą), kurio nėra pranešime apie kaltinimus (nustatyti tikslus *a priori*).

130 Be to, dėl pardavimo sąlygų pažymėtina, kad ginčijamame sprendime ir pranešime apie kaltinimus taip pat nesiremiama tuo pačių apibrėžimu, o praktika, nurodyta pranešime apie kaltinimus, neatitinka ginčijamame sprendime nurodyto pažeidimo laikotarpio.

131 Komisija prašo atmesti šį ieškinio pagrindą.

132 Kalbant apie kaltinimą, susijusį su pareiga motyvuoti, reikia priminti, kad pareiga motyvuoti yra esminis procedūros reikalavimas, kurį reikia skirti nuo klausimo dėl motyvacijos pagrįstumo, susijusio su materialiniu ginčijamo teisės akto teisėtumu. Pagal SESV 296 straipsnį reikalaujamas motyvavimas turi atitikti ginčijamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos

argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti priimtos priemonės pagrindimą, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink., EU:C:1998:154, 63 ir 67 punktai).

133 Be to, šis reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, visų pirma teisės akto turinį, nurodytų priežasčių pobūdį ir galimą teisės akto adresato ar kitų su šiuo aktu tiesiogiai ir konkrečiai susijusių asmenų suinteresuotumą gauti paaiškinimą. Nurodant motyvus, nereikalaujama tiksliai nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes tai, ar akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinama atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į priėmimo aplinkybes bei visus atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (šio sprendimo 132 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, EU:C:1998:154, 63 punktas).

134 Šiuo atveju iš ginčijamo sprendimo išplaukia, kad praktika, susijusi su kompensavimo mechanizmais, ir praktika, susijusi su pardavimo sąlygų koordinavimu, yra vieno ir tęstinio pažeidimo nuo jo pradžios dalis, kaip tvarka, skirta įgyvendinti paties kartelio tikslą (žr. ginčijamo sprendimo 4 skyrių ir 239 bei 248 konstatuojamąsias dalis). Be to, iš ginčijamo sprendimo 219–221 konstatuojamųjų dalių taip pat išplaukia, kad ieškovės, visiškai žinodamos apie šią praktiką, dalyvavo darant šį pažeidimą nuo 1993 m. rugsėjo 16 d. Galiausiai ginčijamo sprendimo 127, 132–135, 156, 159, 227 ir 246 konstatuojamosiose dalyse nurodoma ši praktika, susijusi su ieškovėmis. Taigi, ginčijamas sprendimas šiuo aspektu yra pakankamai motyvuotas, todėl reikia atmesti šį kaltinimą.

135 Kaltinimą dėl teisės į gynybą pažeidimo reikia atmesti. Visų pirma pranešime apie kaltinimus nurodyti kompensavimo ir pardavimo sąlygų koordinavimo mechanizmai, kurie buvo kartelio elementai, nors ir antraeiliai, ir kad *Timab* yra tarp dalyvių, išskyrus, kiek tai susiję su kompensavimo mechanizmu 1994–1996 m. Atsakymo į pranešimą apie kaltinimus 459–480 punktuose buvo analizuojamos šios aplinkybės. Todėl ieškovės turėjo galimybę išsakyti nuomonę dėl šių joms inkriminuotų aplinkybių.

136 Antra, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina ieškovės, nėra skirtumo tarp apibrėžimų, pateiktų pranešime apie kaltinimus, ir apibrėžimų, pateiktų ginčijamame sprendime, kiek tai susiję su kompensavimo mechanizmu ir pardavimo sąlygų koordinavimu. Kalbant apie kompensavimo mechanizmą, pažymėtina, kad šio mechanizmo pagrindas identiškai aprašytas pranešimo apie kaltinimus 127 punkte ir ginčijamo sprendimo 132 konstatuojamojoje dalyje. Tai pasakytina ir kalbant apie pardavimo sąlygų aprašymą, kaip tai, pavyzdžiui, išplaukia iš pranešimo apie kaltinimus 83, 100 ir 106 punktų ir ginčijamo sprendimo 86, 107 ir 113 konstatuojamųjų dalių. Tai, kad kompensavimo priemonės ir pardavimo sąlygų koordinavimas gali būti skirtingų formų, kaip antai padengimo kainų praktika, kuria siekiama užtikrinti klientų priskyrimą (kompensavimo priemonė), susitarimai dėl mokėjimo laikotarpių už klientų segmentą, sutarties sąlygų koordinavimas ar paskirstymo kanalų priskyrimas arba sutarčių trukmė (pardavimo sąlygos), šio teiginio niekaip nepakeičia.

137 Kalbant apie įrodymus, tiesa tai, kad jie, kiek tai susiję su kompensavimo mechanizmais ir susitarimu dėl pardavimo sąlygų, būdingesni pirmajam kartelio laikotarpiui (1978–1993), kuris galiausiai nepriskirtas ieškovėms. Tačiau šis teiginys nereiškia, kad įrodymų nėra ir (arba) kad ieškovės negali būti patrauktos atsakomybėn už pažeidimą.

138 Iš ginčijamo sprendimo 134 ir 246 konstatuojamųjų dalių išplaukia, kad *Timab* derėjosi dėl kvotų padidinimo, nes reikėjo padidinti savo pasiūlą, be kita ko, 1996 m., ir kad jai buvo leista parduoti papildomą prašomą kiekį iš Prancūzijos į Belgiją, Vokietiją, Austriją, Šveicariją ir Nyderlandus su sąlyga, kad šis augimas didės per ketverius metus (nuo 1997 m. iki 2000 m.).

139 Be to, neginčijama tai, kad *Timab* dalyvavo kartelyje dėl kiekio ir kvotų koordinavimo, strategijos ir apmokestinimo sąlygų ir kad prisijungdama prie *Super CEPA* susitarimo ji žinojo arba bent jau turėjo žinoti apie koordinavimą *Super CEPA*, apimantį ir pardavimo sąlygas, net jei tai buvo tik būtinybės

atveju. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 173 konstatuojamosios dalies, kartelio susitikimai dėl metų, per kuriuos *Timab* dalyvavimas nebuvo ginčijamas, kitos pardavimo sąlygos, kaip antai klientui patiektas kiekis, prireikus būdavo diskusijų objektas.

140 Taip pat reikia pažymėti, kad į šias aplinkybes nebuvo atsižvelgta vertinant kartelio sunkumą. Iš tiesų iš ginčijamo sprendimo 328 konstatuojamosios dalies išplaukia, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija tik atsižvelgė į aplinkybes, bendras visiems šio pažeidimo dalyviams, t. y. pasidalijimą rinka ir kainų koordinavimą.

141 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia daryti išvadą, kad šis ieškinio pagrindas turi būti atmestas.

Dėl baudos dydžio

142 Trečioje ieškinio pagrindų grupėje ieškovės tvirtina, kad Komisija pažeidė tam tikrus bendruosius teisės principus, kaip antai vienodo požiūrio, bausmių individualizavimo ir proporcingumo principus, ir kritikuoja kelis baudos dydžio aspektus ir (arba) taikomas taisykles, nurodydamos Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio pažeidimą, akivaizdžią lengvinančių aplinkybių vertinimo klaidą, neproporcingą sumažinimą remiantis prašymu neskirti baudos arba ją sumažinti ir akivaizdžią vertinimo klaidą dėl galimybės sumokėti baudą.

– Dėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio pažeidimo

143 Šiame ieškinio pagrinde ieškovės nurodo, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnis ir bausmių proporcingumo bei individualizavimo principai buvo pažeisti dėl to, kad baudos buvo nustatytos atsižvelgiant į bendradarbiavimo laipsnį, bet ne į pažeidimo sunkumą ir trukmę, kaip numatyta minėto reglamento 23 straipsnyje.

144 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

145 Visų pirma reikia pažymėti, kad, priešingai, nei tvirtina ieškovės, Komisija atsižvelgė į nagrinėjamo pažeidimo sunkumą ir trukmę. Sunkumas patikslintas nustatant pardavimų vertės procentinę išraišką, kuri buvo panaudota nustatant pradinį bazinį dydį ir papildomą sumą siekiant atgrasyti, o trukmę prireikus atspindi arba metų skaičius, arba realių pardavimų vertė per laikotarpį, kai buvo daromas pažeidimas. Tai, kad sumažinimas buvo taikytas tam tikriems šio pažeidimo dalyviams už bendradarbiavimą ir susitarimą, nepaneigia šios išvados.

146 Antra, reikia konstatuoti, kad ieškovės savo rašytinėse pastabose pateikė dvi lenteles. Panašu, kad tos lentelės turi būti vertinamos atsižvelgiant į tariamą bausmių individualizavimo ir proporcingumo principų pažeidimą. Dėl ieškinyje pateiktos ieškovių lentelės, kurioje lyginamos baudos, skirtos ginčijamame sprendime remiantis 2006 m. gairėmis, ir baudos, kurios galėjo būti apskaičiuotos pagal 1998 m. gaires (ieškovių teigimu, joms tai dvigubai mažesnė bauda), reikia pažymėti, kad šis palyginimas nereikšmingas, nes referencinis pagrindas yra tik 2006 m. gairėse numatytas pagrindas.

147 Be to, dėl dublike pateiktos lentelės, kurioje nurodoma baudos procentinė dalis, apskaičiuojama atsižvelgiant į bendrą kiekvienos atitinkamos įmonės pardavimų kiekį, kuris, ieškovių teigimu, įrodo skirtumus, reikia pažymėti, kad toks palyginimas nereikšmingas. Iš tiesų klaidinga tvirtinti, kad bendro pardavimų kiekio ir baudos dydžio santykis turi būti vienodas visoms įmonėms, dalyvavusioms darant vieną ir tą patį pažeidimą, nes galutinis baudos dydis atspindi kiekvienai įmonei būdingas aplinkybes, kaip antai padidinimą dėl sunkinančių aplinkybių ir sumažinimą dėl lengvinančių aplinkybių arba siekiant neviršyti 10 % apyvartos ribos ir remiantis prašymu sumažinti baudą. Tai, kad dėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje numatytos 10 % ribos taikymo tam tikros aplinkybės, pavyzdžiui, pažeidimo sunkumas ir jo trukmė, veiksmingai neatspindi pažeidimo dalyviui skirtos baudos dydžio, priešingai nei kitų dalyvių, kuriems nebuvo taikytas sumažinimas pagal minėtas ribas, atveju, yra tik

paprasčiausia šios ribos taikymo galutiniam baudos dydžiui pasekmė (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P et C-213/02 P, Rink., EU:C:2005:408, 279 punktas).

148 Todėl negalima pritarti ieškinio pagrindui dėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio ir bausmių individualizavimo ir proporcingumo principų pažeidimo.

– Dėl sunkumo

149 Šiame ieškinio pagrinde ieškovės mano, kad vertindama pažeidimo sunkumą Komisija neatsižvelgė į šiuo aspektu svarbias aplinkybes, kaip antai į spaudimą dėl panašių konkuruojančių produktų kainų, konkretų pažeidimo poveikį ir į tai, kad 2000 m. konkurencija tarp CEPA šalių buvo reali, visų pirma dėl *Timab* elgesio. Dėl to nepažeisdama bausmių individualizavimo principo Komisija negalėjo nustatyti identiško pardavimų vertės procentinio dydžio, neatsižvelgdama į įmones, kiekvienos iš jų daryto pažeidimo trukmę ir elgesio intensyvumą. Be to, dėl 17 % koeficiento taikymo ieškovės nurodo vienodo požiūrio ir sankcijos proporcingumo principų pažeidimą. Jų teigimu, koeficientas turėjo būti mažesnis, nei taikytas kitoms įmonėms, atsižvelgiant į tai, kad jos netaikė susitarimų dėl kompensavimo mechanizmų ir pardavimo sąlygų. Dėl tos pačios priežasties papildomos sumos dydis turėjo būti sumažintas.

150 Komisija ginčija šio argumento pagrįstumą.

151 Visų pirma, kalbant apie taisykles, taikytinas apskaičiuojant baudos dydį, reikia priminti, kad, remiantis 2006 m. gairių 9–11 punktuose numatyta metodologija, Komisija visų pirma nustato kiekvienai įmonei ar įmonių grupei bazinį baudos dydį. Paskui ji bazinį baudos dydį gali koreguoti didindama ar mažindama ir tai daro atsižvelgdama į sunkinančias ar lengvinančias kiekvienos atitinkamos įmonės dalyvavimo aplinkybes.

152 Dėl pirmojo baudų nustatymo metodo etapo pažymėtina, jog būtent iš 2006 m. gairių 21–23 punktų matyti, kad „pažeidimo sunkumo“ koeficientas gali siekti 30 %, atsižvelgiant į tam tikrus veiksnius, kaip antai pažeidimo pobūdį, visų suinteresuotųjų šalių užimamą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą, jo įgyvendinimą arba neįgyvendinimą), ir į tai, kad kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimai dėl savo pobūdžio laikomi vienu didžiausių konkurencijos apribojimų. 2006 m. gairių 25 punkte nustatyta, kad atgrasymo tikslais Komisija, atsižvelgdama į minėtus kriterijus, prie bazinio baudos dydžio prideda dalį, kuria remdamasi ir atsižvelgdama į prieš tai nurodytus veiksnius gali apskaičiuoti papildomą dydį, kuris neperžengtų 15–25 % pardavimų vertės baudos ribų.

153 Iš šio sprendimo 152 punkto matyti, kad 2006 m. gairės siekiant nustatyti pažeidimo sunkumą, taigi ir baudą, nenumato lemiamos reikšmės kartelio poveikio buvimui ar nebuvimui.

154 Šis požiūris atitinka nusistovėjusią teismų praktiką, pagal kurią antikonkurencinių veiksmų pasekmės savaime nėra lemiamas kriterijus nustatant tinkamą baudos dydį (2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Thyssen Stahl / Komisija*, C-194/99 P, Rink., EU:C:2003:527, 118 punktas ir 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer / Komisija*, C-534/07 P, Rink., EU:C:2009:505, 96 punktas).

155 Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad horizontalūs kainų karteliai yra vieni sunkiausių konkurencijos teisės pažeidimų, taigi jie savaime gali būti kvalifikuojami kaip labai sunkūs pažeidimai (žr. 2005 m. liepos 27 d. Sprendimo *Brasserie nationale / Komisija*, T-49/02 à T-51/02, Rink., EU:T:2005:298, 173 ir 174 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką; 2006 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Degussa / Komisija*, T-279/02, Rink., EU:T:2006:103, 252 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *Polimeri Europa / Komisija*, T-59/07, Rink., EU:T:2011:361, 225 punktą).

156 Atsižvelgiant į šias aplinkybes ieškovių argumentai dėl kartelio poveikio atitinkamoms rinkoms nebuvimo turi būti atmesti.

157 Antra, kalbant apie kiekvienos įmonės pardavimų vertę, Komisijos nurodytą ginčijamame sprendime, reikia pažymėti, kad „pažeidimo sunkumo“ koeficiento ir „papildomo dydžio“ koeficiento nustatymas nurodyti atitinkamai ginčijamo sprendimo 323–326 ir 332–333 konstatuojamosiose dalyse.

158 Iš to išplaukia, kad siekdama pateisinti 17 % koeficiento taikymą Komisija dėl „pažeidimo sunkumo“ koeficiento rėmėsi dviem kriterijais, t. y. pažeidimo pobūdžiu ir kartelio geografine apimtimi. Tai taikytina ir kalbant apie „papildomą koeficientą“.

159 Komisija atsižvelgė į pagrindinį bendro kartelio tikslą pasidalinti didelę Europos PF rinkos dalį ir koordinuoti kainą ir priminė, kad toks koordinavimas pagal prigimtį yra labai sunkus SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimas. Be to, šis pažeidimas apėmė didelę Sąjungos valstybių narių teritorijos ir EEE susitarimo šalių dalį.

160 Dėl kaltinimų, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio, proporcingumo ir bausmių individualizavimo principus, nes nenustatė mažesnės pardavimų vertės dalies, nei buvo nustatytas kitoms šalims, motyvuojant tuo, kad *Timab* netaikė susitarimų dėl kompensavimo ir pardavimo sąlygų koordinavimo, reikia konstatuoti, kad jie yra atmestini.

161 Šiuo aspektu visų pirma būtina priminti, kad pagal proporcingumo principą institucijų veiksmai neturi viršyti to, kas tinkama ir būtina tikslams pasiekti (1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink., EU:C:1990:391, 13 punktas; 1998 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Komisija*, C-180/96, Rink., EU:C:1998:192, 96 punktas ir 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer / Komisija*, T-30/05, EU:T:2007:267, 223 punktas). Apskaičiuojant baudas pažeidimų sunkumo laipsnis turi būti nustatytas atsižvelgiant į daugelį veiksnių ir nė vienam iš šių veiksnių negalima suteikti neproporcingos svarbos kitų vertinimo kriterijų atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis proporcingumo principas reiškia, kad Komisija privalo nustatyti baudą, proporcingą veiksniams, į kuriuos buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, ir šiuo atžvilgiu tuos veiksnius taikyti nuosekliai ir objektyviai pateisinamai (2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Jungbunzlauer / Komisija*, T-43/02, Rink., EU:T:2006:270, 226–228 punktai ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Amann & Söhne et Cousin Filterie / Komisija*, T-446/05, Rink., EU:T:2010:165, 171 punktas).

162 Šiuo atveju ieškovės dalyvavo darant vieną ir tęstinį pažeidimą nuo 1993 m. iki 2004 m.; pažeidimas pasireiškė rinkos pasidalijimu ir kainų koordinavimu. Todėl Komisija, nepažeisdama vienodo požiūrio ir proporcingumo principų, galėjo nustatyti vienodą pardavimų vertės procentinį dydį visoms įmonėms ir nepaisydama jų antikonkurencinio elgesio trukmės ar intensyvumo.

163 Be to, ieškovės negali pagrįstai remtis byla, kurioje priimtas 2010 m. gegužės 19 d. Sprendimas *IMI ir kt. / Komisija* (T-18/05, Rink., EU:T:2010:202), arba byla, susijusia su 2008 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimu dėl [EB] 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo (byla COMP/C-39181 – Parafino vaškas). Šiuo aspektu iš ginčijamo sprendimo išplaukia, kad kompensavimo ar pardavimo sąlygų koordinavimo mechanizmai yra ne atskiras kartelio epizodas, bet papildomi pažeidimo veiksmai („jei prireiktų“). Į minėtus veiksmus nebuvo atsižvelgta siekiant daryti įtaką taikytam procentiniam dydžiui, todėl negali būti daromi jokie skirtumai tarp ieškovių ir kartelio šalių, net jei buvo nustatyta, kad *Timab* nesilaikė vieno ar kito koordinavimo aspekto. Iš ginčijamo sprendimo išplaukia, kad vertinant sunkumą aplinkybės yra bendros visoms šalims, dalyvavusioms darant pažeidimą, t. y. iš principo rinkos pasidalijimas ir kainų koordinavimas, ir kad dėl to procentinis dydis dėl sunkumo tas pats visoms šiame kartelyje dalyvavusioms įmonėms.

164 Todėl Komisija neturėtų būti kaltinama dėl vienodo požiūrio, proporcingumo ar bausmių individualizavimo principų pažeidimo.

– Dėl lengvinančių aplinkybių

165 Šis ieškinio pagrindas padalytas į dvi dalis, jose ieškovės ginčija Komisijos atsisakymą joms taikyti lengvinančias aplinkybes. Šiuo aspektu jos kaltina Komisiją dėl bausmių individualizavimo principo pažeidimo ir akivaizdžios vertinimo klaidos.

166 Visų pirma, ieškovių teigimu, jos ekonomiškai priklausė nuo *Tessenderlo Chemie*, nes pastaroji kontroliavo aprūpinimą žaliavomis ir turėjo priemonių pašalinti *Timab* iš rinkos. Neatsižvelgus į šį priklausomumą, ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir pažeistas bausmių individualizavimo principas.

167 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką priklausomumas, grėsmė ir spaudimas nėra lengvinanti aplinkybė, nes tai nepateisina konkurencijos taisyklių pažeidimo (šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, EU:C:2005:408, 369 ir 370 punktai). Be to, reikia konstatuoti, kad ieškovės nepateikė konkrečių realaus *Tessenderlo Chemie* spaudimo įrodymų.

168 Antra, ieškovės kaip lengvinančią aplinkybę nurodo savo konkurencinį elgesį. Reikia pažymėti, kad, kaip nurodo Komisija, panašu, jog šis teiginys prieštarauja teiginiui dėl ekonominio priklausomumo nuo *Tessenderlo Chemie*. Bet kuriuo atveju, darant prielaidą, kad ieškovės ne visada laikėsi kartelio susitarimų, o tai nėra jokia išimtis kartelių bylose, tai nepaneigia jų dalyvavimo jame ir nėra lengvinanti aplinkybė (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. / Komisija*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, EU:T:2005:220, 74 ir 297 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

169 Todėl reikia atmesti šį ieškinio pagrindą.

– Dėl atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo

170 Šiame ieškinio pagrinde ieškovės tvirtina, kad sumažinimas dėl bendradarbiavimo turėjo būti didesnis 12 procentinių punktų (ne 5 %, o 17 %, kaip buvo pranešta per susitarimo procedūrą). Konkrečiau kalbant, jos kritikuoja šį neproporcingą sumažinimą atsižvelgiant į jų bendradarbiavimą ir tokio sprendimo priežastis, t. y. rašytinių įrodymų nebuvimą ir pavėluotus paaiškinimus, susijusius su 1978 m.–1993 m. laikotarpiu. Jų teigimu, Komisija grįžo prie savo vertinimo dėl papildomos bendradarbiavimo vertės nustatant faktines aplinkybes po 1993 m. rugsėjo 16 d. ir dėl to nubaudė dėl pasitraukimo iš susitarimo procedūros.

171 Pranešime dėl bendradarbiavimo Komisija apibrėžė sąlygas, kuriomis įmonėms, bendradarbiaujančioms su ja atliekant tyrimą dėl kartelio, gali būti neskiriama arba sumažinama bauda, kuri joms būtų skirta kitu atveju.

172 Pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 20 dalį „įmonėms, kurios neatitinka [atleidimo nuo baudų] sąlygų, gali būti sumažinta bauda, kuri kitaip joms būtų skirta“.

173 Pranešimo dėl bendradarbiavimo 21 dalyje nurodyta, jog tam, „kad įmonei būtų sumažinta bauda [pagal to pranešimo 20 dalį], ji privalo Komisijai pateikti įrodymų, kurie turėtų reikšmingą papildomąją vertę Komisijos turimų įrodymų apie įtariamą pažeidimą atžvilgiu, ir nutraukti savo neteisėtą veiklą ne vėliau kaip įrodymų pateikimo metu“.

174 Pranešimo dėl bendradarbiavimo 22 dalyje didelės papildomosios vertės sąvoka apibrėžiama taip:

„Sąvoka „papildomoji vertė“ reiškia laipsnį, kuriuo pateikti įrodymai savo pobūdžiu ir (arba) nuodugnumu sustiprina Komisijos gebėjimą įrodyti minėtus faktus. Šiuo požiūriu Komisija paprastai teikia daugiau reikšmės raštiškiems įrodymams, atsiradusiems laikotarpiu, su kuriuo susiję tie faktai, negu vėliau susiformavusiems įrodymams. Lygiai taip pat tiesiogiai su minėtais faktais susiję įrodymai paprastai laikomi vertingesniais negu netiesioginiai įrodymai.“

175 Pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto pirmoje pastraipoje numatyti trys baudos sumažinimo diapazonai. Pirmai įmonei, kuri atitinka minėto pranešimo 21 dalies sąlygas, baudos dydis gali būti sumažintas 30–50 %, antrai įmonei – 20–30 %, o paskesnėms įmonėms – iki 20 %.

176 Pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto antroje pastraipoje nurodyta, kad, „siekdama nustatyti sumažinimo dydį šiuose diapazonuose, Komisija atsižvelgia į laiką, kuomet buvo pateikti įrodymai, atitinkantys [to pranešimo] 21 dalies sąlygas, ir į jų papildomąją vertę“ ir kad „ji taip pat gali atsižvelgti į tai, ar įmonė, įteikusi [pateikusi] paraišką, bendradarbiavo nuosekliai ir be išlygų“.

177 Reikia priminti, kad vertindama įvairių kartelio dalyvių bendradarbiavimo kokybę ir naudingumą, visų pirma lyginant su kitų įmonių pagalba, Komisija šiuo atžvilgiu turi didelę diskreciją (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 92 punkte minėto Sprendimo *SGL Carbon / Komisija*, EU:C:2007:277, 81 punktą).

178 Be to, nors Komisija privalo nurodyti priežastis, dėl kurių mano, kad įmonių vykdant 1996 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo pateikti įrodymai pateisina arba nepateisina skirtos baudos sumažinimą, įmonės, ginčijančios Komisijos sprendimą šiuo klausimu, turi įrodyti, kad ši institucija, neturėdama šių įmonių savanoriškai pateiktos informacijos, nebūtų galėjusi įrodyti pažeidimo esmės ir priimti sprendimo dėl baudų skyrimo (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. / Komisija*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ir C-137/07 P, Rink., EU:C:2009:576, 297 punktą).

179 Šiuo atveju reikia priminti, kad ieškovės pateikė prašymą neskirti baudos arba ją sumažinti dėl laikotarpio nuo 1978 m. iki 2004 m. Savo atsakyme į pranešimą apie kaltinimus (žr. šio sprendimo 113 punktą) ieškovės grįžo prie savo pareiškimo dėl minėto prašymo, kiek tai susiję su laikotarpiu iki 1993 m.

180 Kaip jau buvo nurodyta pirmoje ieškinio pagrindų grupėje, atsisakymas vertinti dalį laikotarpio, į kurį atsižvelgta apskaičiuojant sumažinimą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, gali lemti mažesnį sumažinimą, o to, be kita ko, ieškovės neginčijo.

181 Todėl, atsižvelgiant į šio sprendimo 170 punkte nurodytus ieškovių argumentus, reikia išnagrinėti, ar Komisija padarė ieškovių pateiktų aplinkybių papildomosios vertės vertinimo klaidą už laikotarpį po 1993 m.

182 Dėl baudos ieškovėms sumažinimo remiantis prašymu dėl baudos neskyrimo ar jo sumažinimo iš ginčijamo sprendimo 357 ir paskesnių konstatuojamųjų dalių matyti, kad Komisija laikė, kad:

— kalbant apie rašytinius įrodymus, ieškovės nepateikė tokių įrodymų už visą dalyvavimo kartelyje laikotarpį,

— kalbant apie pareiškimus, ieškovės nurodė jų atstovų, dalyvavusių Europos susitikimuose, vardus ir pavardes, šių susitikimų tikslą ir dažnumą, taip pat detales ir susitikimų nacionaliniu lygiu (Jungtinės Karalystės, Ispanijos ir Prancūzijos) patvirtinimą,

— savo prašyme neskirti baudos arba ją sumažinti ieškovės padarė pareiškimus dėl prisiimamos atsakomybės, kiek tai susiję su susitikimais su konkurentais PF sektoriuje nuo 1978 m. Prancūzijoje, vėliau Jungtinėje Karalystėje (1983 m.) ir nuo 9–tojo dešimtmečio pradžios, taip pat Europos lygiu,

— atsakymo į pranešimą apie kaltinimus etape ieškovės nurodė, kad susitikimai, dėl kurių buvo sutarta nuo 1978 m. iki 1993 m., nebuvo bendro PF kartelio dalis,

— kadangi Komisija nesiremia pačių ieškovių pareiškimais dėl jų dalyvavimo susitikimuose dėl Prancūzijos ir kitų regionų, nežinant apie Europos kartelį iki 1993 m., aplinkybės, nurodytos jų prašyme neskirti baudos arba ją sumažinti, turi būti vertinamos tik atsižvelgiant į jų reikšmę nuo 1993 m. iki 2004 m.,

— atsižvelgiant į šias aplinkybes, 5 % sumažinimas už ieškovių bendradarbiavimą buvo tinkamas.

183 Dėl rašytinių įrodymų reikia konstatuoti, kad dauguma jų, ieškovių pateiktų ir susijusių su dalyvavimu kartelyje, t. y. CEFIC susitikimų sąrašas nuo 1989 m. birželio 2 d. iki 2005 m. lapkričio 16 d. ir šių susitikimų protokolai, susiję su antruoju laikotarpiu (1993–2004 m.). Tačiau iš ginčijamo sprendimo ir Bendrojo Teismo bylos medžiagos matyti, kad Komisija jau turėjo pakankamai duomenų, kad įrodytų ieškovių dalyvavimą kartelyje antruoju laikotarpiu.

184 Šiuo aspektu reikia priminti, kad 2008 m. spalio 14 d. ieškovių prašymas neskirti baudos arba ją sumažinti remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo buvo pateiktas po *Kemira* (2003 m. lapkričio 28 d.; jai buvo taikytas atleidimas nuo baudos pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalį), *Tessenderlo Chemie* (2004 m. vasario 18 d., pirmoji pateikusi prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, kaip tai suprantama pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalį) ir *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química* (2007 m. kovo 27 d., antroji pareiškėja, kaip tai suprantama pagal šio pranešimo 23 dalį) prašymo. Todėl logiška, kad ieškovių pateikti įrodymai kartu su prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti už antrąjį laikotarpį (kaip paskutinė pareiškėja, pateikusi prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti praėjus daugiau nei ketveriems metams po tyrimo pradžios ir po to, kai Komisija tris kartus paprašė pateikti paaiškinimus) neturi jokios papildomosios vertės. Taigi chronologinė tvarka ir kartelio narių bendradarbiavimo greitis yra pagrindiniai tame pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytos sistemos elementai (2011 m. spalio 5 d. Sprendimo *Transcatab / Komisija*, T-39/06, Rink., EU:T:2011:562, 380 punktas).

185 Reikia konstatuoti: kadangi CEFIC susitikimų istorija nurodo dalyvavusių įmonių atstovų vardus ir pavardes, kuriuos pateikė ieškovės kartu su prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, taip pat iš dalies buvo pateikti *Kemira*, ši informacija tik patvirtina Komisijos jau žinomas aplinkybes. Tai taikytina ir minėtų susitikimų protokolams.

186 Be to, dėl *Tessenderlo Chemie* iš ginčijamo sprendimo 352 konstatuojamosios dalies išplaukia, kad Komisija manė, jog jos pateikti įrodymai turėjo didelę papildomąją vertę, kaip tai suprantama pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo. *Tessenderlo Chemie*, kuri, be to, buvo pirmoji, pateikusi informacijos ir įrodymų dėl laikotarpio nuo 1969 m. iki 1989 m., dėl kurio buvo suteiktas dalinis atleidimas nuo baudos, kaip tai suprantama pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalį, pateikė daug kokybiškų įrodymų, kurie dėl savo pobūdžio ir tikslumo laipsnio sustiprino Komisijos galimybę nustatyti kartelio egzistavimą nuo 1989 m. balandžio 1 d. iki 2004 m. vasario 10 d. Šie įrodymai, be kita ko, tai išsamūs kartelio veikimo ir vertinimo aprašymai, rankraščiai apie tuometes aplinkybes, susijusias su antikonkurencinio pobūdžio dvišaliais ar daugiašaliais susitikimais (*ad hoc* CEPA atveju *Super CEPA* ir CEFIC), pardavimų lentelių, kvotų, klientų ir (arba) visų laikotarpių kainų rankraščiai. Todėl Komisija už minėtą laikotarpį 50 % sumažino baudą.

187 Taip pat, kalbant apie *Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química*, „antrąjį pareiškėją“, kaip tai suprantama pagal pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalį, iš ginčijamo sprendimo išplaukia, kad ši bendrovė pateikė rašytinius įrodymus, patvirtinančius šiuos pareiškimus, ir kad jos bendradarbiavimas leido išplėsti kartelio geografinę apimtį Portugalijoje.

188 Dėl ieškovių pareiškimų reikia pažymėti, kad Komisija per susitarimo procedūrą pasiūlė sumažinti baudą remdamasi tiek 2006 m. gairių 29 punktu, tiek pranešimu dėl bendradarbiavimo.

189 Visų pirma minėti ieškovių pareiškimai išplėtė jų dalyvavimo kartelyje, bet ne paties kartelio trukmę. Todėl, kadangi pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies antra pastraipa netaikytina, sumažinimas, nesusijęs su „prašymu neskirti baudos ar ją sumažinti“, buvo numatytas remiantis 2006 m. gairių 29 punktu siekiant išvengti, be kita ko, paradoksalaus efekto, kai nubaudžiama įmonė, kuri sutiko bendradarbiauti su Komisija, jai pateikdama pagrindinę informaciją dėl savo dalyvavimo darant pažeidimą trukmės. Kaip jau buvo nurodyta pirmoje ieškinio pagrindų grupėje, ieškovės po pranešimo apie kaltinimus argumentavo, kad jų pareiškimai, susiję su antikonkurenciniais veiksmais pirmuoju laikotarpiu (1978 m.–1993 m.), priskirtini arba prie atskiro pažeidimo, arba prie pažeidimo, dėl kurio suėjo senatis. Taip pat buvo konstatuota, kad Komisija nepadarė klaidos taikydama 35 % mažesnę baudą dėl lengvinančios aplinkybės, iš pradžių numatytą ir praneštą per susitarimo procedūrą.

190 Antra, Komisija pasiūlė 17 % mažesnę baudą už visą laikotarpį nuo 1978 m. iki 2004 m. remdamasi pranešimu dėl bendradarbiavimo ir visa ieškovių pateikta informacija, įskaitant joms pačioms nenaudingus savo pareiškimus. Šie ieškovių prisipažinimai buvo svarbūs pranešime apie kaltinimus nustatant jų dalyvavimą kartelio susitikimuose nuo 1978 m., todėl iki pirmųjų rašytinių įrodymų 1983 m. dėl Jungtinės Karalystės. Be to, minėti prisipažinimai patvirtina tęstinį ieškovių dalyvavimą darant vieną pažeidimą nuo 1978 m. iki Komisijos tyrimų 2004 m. ir jų dalyvavimo kartelyje nuo pradžių Europoje apimtį, t. y. gerokai iki rašytinių įrodymų 1992 m. dėl Ispanijos.

191 Todėl remiantis tuo, kad Komisija galiausiai taikė 5 % sumažinimą atsižvelgusi į prašymą neskirti baudos arba ją sumažinti už antrąjį laikotarpį (1993–2004) vietoj 17 % sumažinimo, kuris apėmė laikotarpį nuo 1978 m. iki 2004 m., darytina išvada, kad ji manė, kad pareiškimai dėl laikotarpio, į kurį buvo atsižvelgta, turėjo ribotą papildomąją vertę ir kad kaltinantys pareiškimai prieš save už pirmąjį laikotarpį (1978–1993 m.), t. y. vienintelis šaltinis, kuriuo Komisija galėjo grįsti ieškovių dalyvavimą kartelyje šiuo laikotarpiu, turėjo didelę papildomąją vertę.

192 Galima pritarti šiam papildomosios vertės vertinimui.

193 Iš tiesų, kalbant apie laikotarpį, į kurį buvo atsižvelgta, iš ginčijamo sprendimo 137, 138, 143, 158 ir 360 konstatuojamųjų dalių išplaukia, kad įrodymai apie ieškovių dalyvavimą nebuvo grindžiami jų pačių pateikta informacija; vis dėlto joms pačioms nenaudingi pareiškimai leido patvirtinti jų dalyvavimą kartelyje po 1993 m.

194 Be to, kaip jau buvo konstatuota šio sprendimo 185 punkte, ieškovių pateiktuose rašytiniuose įrodymuose nėra reikšmingų naujų aplinkybių, tik iš esmės patvirtinamos jau žinomos aplinkybės.

195 Esant šioms sąlygoms reikia konstatuoti, kad Komisija akivaizdžiai neviršijo savo diskrecijos, kai nusprendė, kad ieškovių pateikti įrodymai yra tik ribotos papildomosios vertės, dėl kurios baudos dydį galima sumažinti tik 5 % remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo.

196 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti šį ieškinio pagrindą.

– Dėl galimybės sumokėti baudą ir ypatingos situacijos dėl krizės

197 Šiame ieškinio pagrinde ieškovės mano, kad jų situacija nepakankamai skiriasi nuo [*konfidencialu*] situacijos, kad tuo būtų galima pagrįsti nevienodą vertinimą. Taip pat jos tvirtina, kad Komisija neatliko konkretaus socialinių ir ekonominių kriterijų nagrinėjimo jų atžvilgiu ir kad atlikdama galimybės sumokėti baudą analizę neatsižvelgė į pakeitimus, padarytus Lisabonos sutartimi.

198 Pagal 2006 m. gairių 35 punktą išskirtinėmis aplinkybėmis Komisija gali, jeigu yra to prašoma, atsižvelgti į ypatingoje finansinėje ir socialinėje padėtyje atsidūrusios įmonės nepajėgumą mokėti baudą, patikslinant, kad ji jokiu būdu baudos nemažins vien konstatavusi, kad įmonės finansinė situacija nepalanki ar nuostolinga, be to, „baudą sumažinti bus galima tik remiantis objektyviais įrodymais, kad baudos skyrimas <...> sukels nepataisomą pavojų susijusios įmonės ekonominiam gyvybingumui ir visiškai nuvertins jos turtą“.

199 Taigi, galutiniam baudos dydžio sumažinimui taikant 2006 m. gaires reikia, kad įmonė įrodytų, pirma, nepajėgumą mokėti baudą pateikdama pakankamų ir tikslių finansinių duomenų, antra, įmonės turto nuvertėjimą sumokėjus baudą ir, trečia, ypatingą socialinį ir ekonominį kontekstą.

200 Ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoje dalyje prašymą sumažinti baudą, nes *Timab / CFPR* neturi galimybės ją sumokėti, Komisija atmetė motyvuodama tuo, kad, pirma, turimi pinigai ir ištekliai buvo pakankami 2009 m. pabaigoje, o šių pinigų ir išteklių prognozė 2010 m. – teigiama, antra, bendra bauda nebuvo didelė, palyginti su įmonės dydžiu grupėje, ir, trečia, remiantis grupės mokumu, buvo galima padidinti mokėjimo galimybę pasiimant kreditą banke.

201 Pirma, kalbant apie tariamą skirtingą vertinimą [*konfidencialu*] atžvilgiu, reikia priminti, kad vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniuose. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką minėtu principu reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jeigu toks vertinimas nėra objektyviai pateisinamas (žr. šio sprendimo 72 punkte nurodytą teismo praktiką ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, Rink., EU:C:2013:513, 132 ir 166 punktus; taip pat Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, EU:C:2013:464, 186 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

202 Tačiau vienodo požiūrio principo pažeidimas dėl skirtingo vertinimo suponuoja, kad atitinkamos situacijos yra panašios, atsižvelgiant į visus joms būdingus elementus. Skirtingoms situacijoms būdingus lementus ir panašumą reikia nustatyti, be kita ko, atsižvelgiant į Sąjungos akto, kuriame įtvirtintas atitinkamas skirtumas, objektą ir tikslą (šio sprendimo 201 punkte minėto Sprendimo *Ziegler / Komisija*, EU:C:2013:513, 167 punktas; žr. šio sprendimo 201 punkte minėto Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, EU:C:2013:464, 187 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

203 Iš to išplaukia, kad po prašymo, kaip jis suprantamas pagal 2006 m. gairių 35 punktą, kiekviena byla turi būti nagrinėjama objektyviai. Iš tiesų šiuo atveju reikia konstatuoti, kad baudos dydžio sumažinimas [*konfidencialu*], tačiau baudos dydžio nesumažinimas ieškovėms yra tokios Komisijos atliktos analizės remiantis 2006 m. gairių 35 punktu pasekmė ir kad Komisija naudojo tuos pačius parametrus analizuodama su nagrinėjamomis dviem įmonėmis susijusias aplinkybes.

204 Šiuo aspektu tiek iš ginčijamo sprendimo, tiek iš atskiro sprendimo, kuriame skelbiami tie patys principai, išplaukia, kad siekdama įvertinti galimybę sumokėti baudą Komisija atliko ekonominę ir finansinę ieškovių ir [*konfidencialu*] galimybės sumokėti baudą analizę ir galimos baudos įtaką jų mokumui. Ji atsižvelgė į nagrinėjamos įmonės finansinę situaciją ir vidaus finansines prognozes ir rėmėsi tam tikrais finansiniais pelningumo, galėjimo padengti skolas koeficientais ir baudos įtaka įmonės vertei. Ji taip pat atsižvelgė į įmonės akcininkų požiūrį.

205 Iš to išplaukia, kad [*konfidencialu*] finansinė situacija buvo kritinė, o ieškovių – gera, ir tai per posėdį pripažino pačios ieškovės. Be to, [*konfidencialu*] rizikos profilis buvo laikomas negatyviu, o ieškovių – pozityviu. Tai išplaukia ir iš kitų kriterijų, taikytų siekiant išnagrinėti dviejų nagrinėjamų įmonių prašymą sumažinti baudos dydį dėl galimybės ją sumokėti nebuvimo.

206 Todėl, kadangi ieškovių situacija nepanaši į [*konfidencialu*] situaciją, kaltinimas dėl tariamo nevienodo vertinimo turi būti atmestas.

207 Antra, ieškovės kaltina Komisiją neatlikus konkretaus nagrinėjimo, kiek tai susiję su jų finansine situacija.

208 Kaip matyti iš ankstesnių punktų, siekdama įvertinti galimybę sumokėti baudą Komisija atliko ekonominę ir finansinę ieškovių galimybės sumokėti baudą ir galimos baudos reikšmės jų mokumui analizę. Ji atsižvelgė į šio sprendimo 204 punkte nurodytas aplinkybes. Todėl tvirtinimas, kad Komisija konkrečiai neišnagrinėjo ieškovių finansinės situacijos, turi būti atmestas.

209 Be to, reikia pažymėti, kad ieškovės realiai nenurodė akivaizdžios galimybės sumokėti baudą vertinimo klaidos, bet veikiau kritikuoja griežtą gairių 35 punkto kriterijų taikymą. Be to, kaip jau buvo konstatuota šio sprendimo 205 punkte, ieškovės patvirtino, kad jų finansinė situacija yra gera.

210 Taip pat ieškovių pateiktos pastabos, kaip antai ekonominė krizė ar finansinės [*konfidencialu*] (vertybinių popierių biržoje kotiruojama įmonė) ypatybės, palyginti su ieškovių ypatybėmis (vertybinių popierių biržoje nekotiruojama šeimos įmonė) nėra objektyvūs įrodymai, pakankami, kad būtų įvykdyti šio sprendimo 199 punkte nurodyti reikalavimai.

211 Trečia, ieškovės nurodo, kad konkurencija nebėra vienas iš Sąjungos tikslų, ji nurodyta tik Protokole Nr. 27 dėl vidaus rinkos ir konkurencijos, pridėtame prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, kaip vidaus rinkos sudėtinė dalis. Jų teigimu, šis pakeitimas labiau nei bet kada ragina Komisiją vertinant antikonkurencinius veiksmus ir baudas už juos atsižvelgti į skirtingų atitinkamų įmonių situaciją ir jų finansines, ekonomines ir socialines ypatybes, paisant Sąjungos tikslų, apibrėžtų ESS 3 straipsnyje.

212 Šiuo aspektu pakanka priminti, kad ESS 3 straipsnis, aiškinamas kartu su Protokolu Nr. 27 dėl vidaus rinkos ir konkurencijos, nepakeitė nei SESV 10 straipsnio tikslo, nei baudų skyrimo taisyklių. Todėl reikia atmesti kaltinimą, kad Komisija, neatsižvelgusi į CFPR ekonominius ir socialinius suvaržymus ir žymų jos apyvartos sumažėjimą, pažeidė ESS 3 straipsnio ir Protokolo Nr. 27 dėl vidaus rinkos ir konkurencijos nuostatas.

213 Iš prieš tai išdėstytų argumentų darytina išvada, kad reikia atmesti šį ieškinio pagrindą.

Dėl subsidiariai pateiktų reikalavimų pakeisti baudos dydį

214 Savo reikalavimų trečioje dalyje ieškovės prašo Bendrojo Teismo sumažinti joms skirtos baudos dydį. Šiuo aspektu jos konkrečiai prašo Bendrojo Teismo sumažinti „sunkumo laipsnį“ ir, be sumažinimo už „bendradarbiavimą siekiant atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo“, papildomai sumažinti baudą už „bendradarbiavimą, nesusijusį su prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti“, atsižvelgiant į faktinių aplinkybių nuo 1993 m. rugsėjo 16 d. neginčijimą.

215 Visų pirma reikia priminti, kad dėl Komisijos sprendimų, kuriais skiriama bauda už konkurencijos taisyklių pažeidimą, teisminės kontrolės pažymėtina, kad ją papildo neribota jurisdikcija, kuri, remiantis SESV 261 straipsniu, Sąjungos teismui suteikta pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, Rink., EU:C:2011:815, 53, 63 ir 64 punktus). Ši jurisdikcija, be paprastos baudos teisėtumo kontrolės, teismui suteikia teisę

pakeisti Komisijos vertinimą savuoju, todėl panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą (žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *KME ir kt. / Komisija*, C-272/09 P, Rink., EU:C:2011:810, 103 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 5 d. Sprendimo *Romana Tabacchi / Komisija*, T-11/06, Rink., EU:T:2011:560, 265 punktą).

216 Be to, Bendrasis Teismas, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją, privalo laikytis vienodo požiūrio principo, kuriuo ieškovės rėmėsi ar ne per susitarimo procedūrą.

217 Pirma, kaip matyti iš viso to, kas išdėstyta (žr. šio sprendimo 160 punktą), nereikia 17 % sumažinti dydžio, taikyto už pažeidimo sunkumą.

218 Antra, kalbant apie prašymą pakeisti ieškovėms skirtos baudos dydį motyvuojant tuo, kad jos neginčijo faktinių aplinkybių nuo 1993 m. rugsėjo 16 d., reikia priminti, kad pranešime apie kaltinimus nenumatytas sumažinimas dėl faktinių aplinkybių neginčijimo. Be to, kaip jau buvo konstatuota nagrinėjant ieškinio pagrindą dėl Komisijos vertinimo klaidos, susijusios su bendradarbiavimu, ši institucija jau turėjo pakankamai įrodymų, kad pagrįstų ieškovių dalyvavimą darant pažeidimą, todėl šių įrodymai ir pareiškimai buvo ribotos papildomosios vertės. Galiausiai Bendrasis Teismas mano: kadangi šis bendradarbiavimas neleido Komisijai visiškai ar iš dalies nubausti už kartelį, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją jis negali joms pritaikyti baudos sumažinimo, „nesusijusio su prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti“.

219 Todėl, nesant šioje byloje kitų pagrindų, kurie leistų pakeisti ieškovėms skirtą baudą, trečioji jų reikalavimų grupė turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

220 Kadangi netenkinamas nė vienas ieškovių nurodytas pagrindas jos reikalavimams tiek dėl panaikinimo, tiek dėl pakeitimo pagrįsti, reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

221 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, jos turi padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Priteisti iš *Timab Industries* ir *Cie financière et de participations Roullier (CFPR)* bylinėjimosi išlaidas**.

Gratsias Czúcz Popescu

Kancheva Wetter

Paskelbta 2015 m. gegužės 20 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės 2

Procesas ir šalių reikalavimai 5

Dėl teisės 6

Dėl reikalavimo panaikinti ginčijamą sprendimą 6

Dėl susitarimo procedūros 6

– Pirminės pastabos 8

– Dėl baudos dydžio padidinimo, palyginti su nurodytomis baudos ribomis 10

– Dėl analizės nepakankamumo 14

– Dėl kitų kaltinimų 16

Dėl nagrinėjamos praktikos 17

Dėl baudos dydžio 19

– Dėl Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio pažeidimo 19

– Dėl sunkumo 20

– Dėl lengvinančių aplinkybių 22

– Dėl atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo 22

– Dėl galimybės sumokėti baudą ir ypatingos situacijos dėl krizės 26

Dėl subsidiariai pateiktų reikalavimų pakeisti baudos dydį 27

Dėl bylinėjimosi išlaidų 28